

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 6 (45-rieji metai) 1986 VASARIO - FEBRUARY 6 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

(hn)

TEBETIRIAMAS

ERDVĖLAIVIO SPROGIMAS

Š.m. sausio mėn. 28 d. įvykusi erdvėlaivio Challenger avarija dar vis labai intensyviai tiriama. Pradinį tyrimą atliko pačios erdvių agentūros NASA paskirti asmenys, o kitą pradės vasario mėn. 3 dieną prez. Reagan'o paskirtoji specialioji nepriklausoma komisija, kuriai vadovaus buvęs valstybės sekretorius William Rogers ir pirmasis astronautas išlipęs mėnulį Neil Armstrong. Šioji komisija glaudžiai bendradarbiaus su NASA (National Aeronautics and Space Administration). Dar teberandamos plūduriuojančios ir krantan išplautos sprogusio erdvėlaivio dalys. Rasta ir didesnių nuskendusiu gabalų, kuriuos bus bandoma patikrinti ir nustatyti ar tai tikrai yra žuvusio erdvėlaivio dalys. Iki šiol surinkta apie vienuolika tonų didesnių ir mažesnių erdvėlaivio ir jo reketų dalių. Paskutinėmis žiniomis ekspertai mano, kad kažkas atsitiko dešinėje kietojo kuro pradinėje raketoje, nes joje netrukus po pakilimo pasirodė liepsnos liežuvis. Toji liepsna, ekspertų nuomone, pradėjęs pagrindinės skystojo kuro raketos dangą ir išsprogdino ją ir prie jos prikabinąjį erdvėlaivį.

Erdvėlaivio katastrofoje žuvo septyni astronautai: erdvėlaivio vadovas Francis Scobee (46 m. amžiaus), erdvėlaivio pilotas JAV karo laivyno lakūnas Michael Smith (40 m.), Ronald McNair, fizikas (35 m.), JAV aviacijos pulk. leit. Ellison Onizuka (39 m.), elektros inžinierė Judith Resnik (36 m.), inžinierius Gregory Jarvis (41 m.) ir gimnazijos mokytoja Christa McAuliffe (37 m.), pirmoji mokytoja ir civilinė keleivė skridusi erdvėn.

NIŪKUS AFRIKOS PERLAS

Kadaise britų ministeris pirmininkas ir nusipelnęs valstybininkas Winston Churchill'is Ugandą pavadino Afrikos perlu, nes ji iš tiesų buvo viena labiausiai gamtos apdovanojimų ir grožio ir įvairiausių žemės turtais Afrikos valstybių. Tačiau atgavusi nepriklausomybę Uganda, kaip ir beveik visos kitos atsikūrusios Afrikos valstybės, pergyveno sukrėtimą po sukrėtimo, keičiantis žiauriams diktatoriams, kurie ne tikrai išnaudojo bet ir be galo žiauriai terorizavo ir žudė savojo krašto piliečius. Įvairios genčių nesantaikos buvo tokių riaušių pagrindas. Jis išnaudodami, nuo pat nepriklausomybės paskelbimo 1962 metais, pirmą Obotą, vėliau liūdnei pagarsėjęs Idi Amin, o po šio

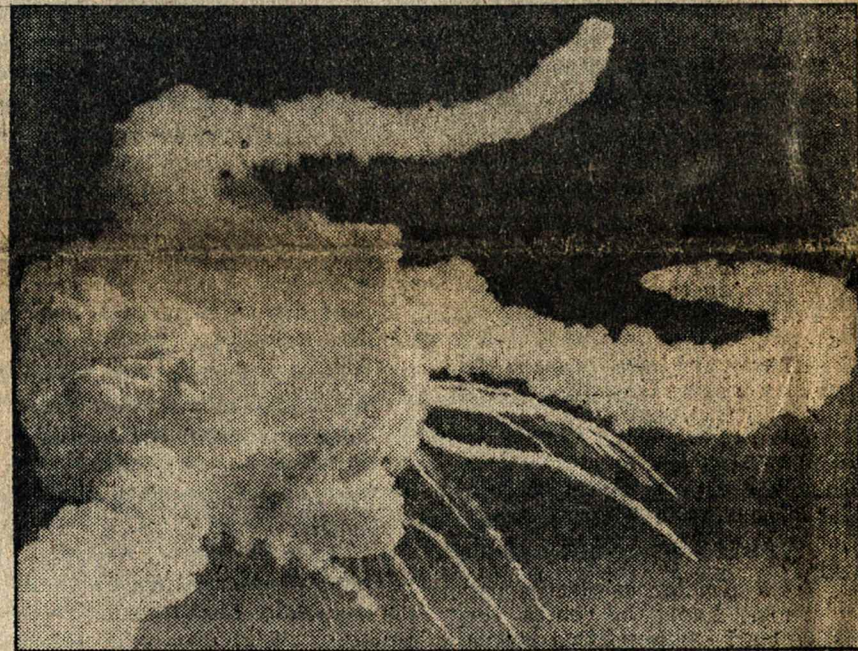
VASARIO 16-TOJI ATSTOVŲ RUMUOSE, JAV

JAV Atstovų Rūmuose LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATGAVIMO MINĖJIMAS įvyks VASARIO 26 d., 3 val.p.p. Invokaciją sukalbės kun.dr.Kornelijus Bučmys, "Darbininko" redaktorius, kurį tam reikalui pakvietė Amerikos Lietuvių Taryba. Minėjimo pravedimu, ALTos paprašytas, rūpinasi Illinois kongresmanas Frank Annunzio.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS PRANEŠA, KAD PALŪKANŲ SKIRSTYMAS 1986-TIEMS METAMS įvyks BALANDŽIO mėnesį. Jis bus vienkartinis.

AUKŲ PRAŠYMAI turi būti paduoti IKI 1986-tųjų metų VASARIO 28-tos dienos.

Prašymus siųsti: K.L.F., 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont., M6P 1A6.

Atmintina sekundė: taip baigėsi erdvėlaivio CHALLENGER vos prasidėjusi kelionė š.m. sausio 28 d. rytą.

ir vėl perversmą įvykdęs Obotą plėšė, teriojo ir žudė Ugandą. Pastarąjį pagaliau prieš pusmetį nuvertė kariuomenė ir sudarė karinę vyriausybę. Tačiau š.m. sausio pačioje pabaigoje šią vyriausybę ir vėl nuvertė Yoweri Museveni, pažadėdamas netrukus sudaryti demokratinę civilinę vyriausybę ir nubausti visus Ugandos skriaudėjus. Nuverstosios vyriausybės buvęs valstybės galva maj. generolas Tito Okello pareiškęs, kad nepasiduosiąs ir bandysiąs nuverti naująją valdžią. Ir taip, atrodo, tęsis daina be galo aprūkusiame Afrikos perle.

KANADOS DOLERIS RIEDA ŽEMYN

Š.m. vasario mėn. 3 d. Kanados doleris pirmą kartą nusmuko žemiau 70-ties centų amerikietiškojo dolerio vertės. Taigi, liūdnieji pranašai buvo teisūs: JAV doleris stiprėja, o mūsų šalis silpnėja. Šią žinią rašant, Kanados doleris tebuvo 69.19 amerikietiško centų. Opozicijos partijos pasiūlė konservatoriams tuojau pat pradėti keisti savo ekonominę bei finansinę politiką. Konservatoriai kol kas pasiryžę nieko nedaryti, nes anot finansų ministerio Michael Wilson'o doleris smunka dėl krentančios naftos ir kitų nesu- prantamų priežasčių, kurių neįmanoma pakeisti arba paveikti. Finansų žinovai

nesutaria: vieni pritaria finansų ministeriui ir siūlo toliau tęsti pradėtąją liniją, kiti tvirtina, kad reikia ką nors skubiai ir esmingai daryti, nes kitu atveju Kanados doleris kris dar labiau. Kanados Bankas (Bank of Canada) tikriausiai netrukus vėl padidins palūkanas, bandydamas pakelti kanadietiškos valiutos vertę. Toks pakėlimas aišku atsilieps į visus kitus bankus ir už betkokias paskolas teks kanadiečiams mokėti didesnius nuosimčius.

Kai kurie ekonomistai nurodo, kad pagrindinė kanadietiško dolerio vertės mažėjimo priežastis (šalia tarptautinių naftos kainų kritimo) yra nesugebėjimas konkuruoti tarptautinėje rinkoje, nes Kanados produktai esą perbrangūs. O jų kainą pakelia aukšti atlyginimai, kuriuos reikia mokėti darbininkams, bei daugelyje Kanados įmonių prastai atliekamas darbas: praleidžiama daug darbo dienų ir pagaminami menkos kokybės gaminiai.

NEAIŠKŲS KREMLIAUS DIPLOMATAI

Ir vėl Prancūzija paprašė išsinešdinti į plačiąją tėvynę keturis tariamus sovietų diplomatus. Paryžius tvirtina, kad šie asmenys buvo karinės žvalgybos agentai, bandę išgauti Prancūzijos karinio laivyno paslaptis. 1983 metais Prancūzija išvijo net 47

Paminklas žuvusiems dėl Lietuvos laisvės Karo Muziejaus sodelyje Kaune, švenčiant Vasario 16. Okupantas jį nugriovė.

Čia minios rinkdavosi

sovietų šnipus, prisidengusius diplomatų kaukėmis. Žinoma, Kremlius tuojau pat atsilygino Prancūzijai, išvardydamas iš Maskvos keturis prancūzų diplomatus.

TRIUKŠMAS DĖL GAZOLINO KAINŲ KANADOJE

Nors pasaulinėje rinkoje naftos kainos pastaruoju metu žymiai nukrito, to papigėjimo pasekmių eilinis vairuotojas Kanadoje dar nejaucia: benzino kaina nesumažėjo nei vienu centu. Kai opozicija (liberalai ir NDP) klausė konservatorių vyriausybės, kodėl kainos nesumažinamos, nors valstybės kontroliuojamos Petro-Canada bendrovės, Energijos ministerė Pat Carney atsakė, kad kainos eventualiai sumažėsiančios, bet tam reikia laiko. Girdi, į šią procedūrą esą įvelta daug įstaigų bei bendrovių. Negalėjo ministerė geriau paaiškinti nei to fakto, kodėl kainos visoje Kanadoje taip įvairuoja. Štai Newfoundlando provincijos sostinėje St. John's litras gazolino kainuoja 60.2 centų, o Albertos provincijos Calgary mieste tiktai 46.2 centus. Palyginimui duodame dar ir šių Kanados miestų vieno litro gazolino kainas: Halifax - 57.7 centai, Montreal

- 57.6 centai, Ottawa - 51.5 centų, Toronto - 49.4 centai, Winnipeg - 54.1 centai, Regina - 43.7 centai ir Vancouver - 55.6 centai. (Visos kainos paimtos iš praeitų metų spalio mėnesio kainoraščių. Viena tokių aukštų kainų priežastis yra, be abejo, didžiuliai mokesčiai, kuriuos

uždėjo ir federalinė valdžia ir atskiros provincinės vyriausybės. Provincijos mokesčiai esą panaudojami nedarbo, pensijų ir medicinškų patarnavimų paramų fondams. Ji taip pat tvirtina, kad ypatingai aukšti esą Quebec'o provincijos papildomieji benzino mokesčiai.

PRANEŠA ALTA

BUDAPEŠTE PRIMINĖ LIETUVIŲ KALINĮ

Ambasadoriaus Stoesselio patvarkymu Valstybės departamentas atsiunčia Amer. Lietuvių Tarybai amerikiečių delegacijos narių kalbas, pasakytas Budapešto konferencijoje. Iš jų matyti, kad William Least Heat-Moon toje konferencijoje užklausė Sovietų delegaciją kodėl Gintautas Iešmantas nuteistas šešeriems metams kalėti darbo lageriuose už rašymą lietuviškų eilėraščių, kuriuose atspausdinti jo tautiniai jausmai. Nancy Coolidge išskėlė, kodėl Sovietų Sąjunga Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje naikina religinius ir tiems kraštams istorinės vertės turinčius paminklus.

NEĮTEISINA UŽGROBIMO

Šveicarijos užsienio reikalų ministerija pranešė, kad Maskva praeitais metais stengėsi pasiekti, kad valstybiniuose nuosavybės registravimo dokumentuose Lietuvos, Latvijos ir Estijos nuosavybės būtų įrašytos Sovietų Sąjungai. Šveicarija tą prašymą atmetė, motyvuodama, kad Šveicarija nepripažįsta šių Pabaltijo valstybių inkorporacijos. Šveicarija toleruoja tų nuosavybių dabartinį naudojimą sovietinių įstaigų, bet jau nuo 1946 m. jas laiko savo globoje, kol bus atstatyta tų valstybių teisė veikti tarptautinių įstatymų plotmėje ar kol įsiteisins jas paveldinti valstybė. Tokį paaiškinimą davęs Šveicarijos vyriausybės atstovas Stephan Nellen. Sovietų įstaigoms buvo leista nuosavybė panaudoti su žinia, kad tai nereiškia aneksijos pripažinimo. Išskyrus Naująją Zelandiją, nė viena vakarų valstybė formaliai nėra pripažinusi Maskvos suverenumo Lietuvos, Latvijos, Estijos valstybėse.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.O.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 18.00
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys ne-
būtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali
būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik
iš anksto susitarus. Už skelbimu turinį redakcija arba
leidykla neatsako.

PENKIOS SUTARTYS IR VASARIO 16-ji

S. Š e t k u s

Tautų istorijoje nedaug ką reiškia trys- keturi
šimtai metų. O maždaug prieš tiek metų Lietuva
dar gerokai spaudė Maskvos sienas.

Netik spaudė Maskvos sienas, bet ir nemažai reiškė
rusų tautos ateičiai. Lietuva galėjo nepasitraukti
nuo tų Maskvos sienų, jeigu būtų panorėjusi valdyti
Maskvą taip, kaip ją valdė Čingis Chano mongolai.
O jie valdė virš 250 metų tokiu žiaurumu, kokio
pasaulis nebuvo tuomet dar matęs.

Mongolams išnykus, jų žiauria centrinę valdomosios
sistemą perėmė jau patys Maskvos valdovai. Persiėmę
pavyzdžiais pradedant paties chano asmeniniais sek-
liais iki caristinių "ochrankų", iki sovietinių čekistų,
Berijos enkavedistų ir dabartinių kagebistų,

Ši mongolų centrinių valdomosios sistema paliko
rusų tautą vienintelio žmogaus-chano, arba ciesaoriaus,
arba caro rankoje, ir ji išsilaikė tokia iki Jono Žiauri-
orio, iki Lenino ir iki paties Stalino laikų. Dabartinis
sovietų vadovas - M.Gorbačiovas - ką bedarytu,
vistiek dar nieko nepakeistų, nes jis yra tos mongoliš-
ko stiliaus centrinės valdomosios sistemos viršūnė. Jis
spėjo pareikšti, kad centrinė valdomosios sistema nebus
pakeista, nors viso pasaulio ekonomistai nurodo, kad
ši sistema niekada neleis Rusijai išbristi iš ekonominio
ir politinio skurdo.

Tokiu būdu, rusų tauta nežino, kas yra demokratija.
Nežino, kas yra paskiro žmogaus ar paskiros tautos
laisvė ir to nežinos, kol koks stebuklas nepakeis tos
nežmoniškos sistemos, garbinančios tikrai vieną meto-
dą- kumštį.

Lietuva, šimtmečius gynusi rusų tautą nuo visiško
mongolų antplūdžio ir galų gale nustumusi juos į
Rytus, nepasiliko jų vieton ir nepasirinko mongolų
valdomosios sistemos, bet savosios kultūros ir vėliau
krikščioniškosios kultūros kelią. Amerikietis Ronald
Seth savo knygos "Milestones in Russian History"
22 psl. rašo apie didžiuosius Lietuvos kunigaikščius
taip:

"When one of the Grand Dukes conquered a piece
of Russian territory, he did not seek to impose upon
its inhabitants customs or even Lithuanian rule. In-
stead he allowed the Russians to keep their territory.
Thus Russian social and political system were not
touched by Lithuanian conquests".

/Kai vienas kuris didžiųjų kunigaikščių užėmė
Rusijos teritorijos dalį, jis nesieki užkrauti jos gyven-
tojams nei lietuviškųjų papročių ir net nei lietuvių
valdžios. Vietoj to, jis leido rusams pasilaikyti savo
teritoriją. Taip rusų socialinė ir politinė sistema
nebuvo paliesta lietuvių pergalių" /

LIETUVOS STEIGIAMAJAME SEIME

(tesinys)

Steigiamojo Seimo darbai

1920.V. 17 prasidėjo darbas. Išrinktas prezidiumas
iš 7 asmenų: be jau prieš tai išrinktų pirmininko ir pirmo
jo sekretoriaus Lado Natkevičiaus (Valst. liaudininkų
atstovo), išrinkti vicepirmininku dr. Jonas Staugaitis
(Valst. L.) antruoju vicepirmininku kunigas Justinas Stau-
gaitis (Krikšč. dem.), antruoju sekretorium Petras Radzevi-
čius (Krikšč. dem.) ir du sekretoriai patariamuoju balsu
- B. Cirtautas (Soc. dem.) ir N. Fridmanas (žydų frakci-
jos). Sudaryta įvairios komisijos įstatymams leisti.

Neramiais pokariniiais laikais kalėjimuose buvo
atsidūrę daug politinių ir kriminalinių kalinių. Seimas
paskelbė jiems amnestiją.

Steigiamojo Seimo darbai vyko labai sunkiomis
sąlygomis. Tebėjo kovos su bolševikais, lenkais, su pasta-
raisiais vyko byla Tautų Sąjungoje. Nepaisant pavojų
ir kartais didelių nuomonių skirtumų, karštų diskusijų,
daug atlikta darniai bendradarbiaujant frakcijoms, tautinių
mažumų atstovams. Per 29 nepilnus mėnesius išleista
daugiau 300 įstatymų, iš kurių svarbiausieji - Valstybės
Konstitucija, monumentalinė žemės reforma, savos pasto-
vios valiutos įvedimas, Lietuvos universiteto ir kitų moky-
klų įsteigimas, įstatymai, lietuvių konfesijų reikalus, kariuo-
menę, šaulių sąjungą, socialinę globą ir daug kitų.

Kai tik Seimas priėmė Valstybės Konstitucijos
įstatymą, visos didžiosios valstybės pripažino Lietuvą
de jure. Lietuva tapo priimta Tautų Sąjungos nariu.

Moterys uoliai dalyvavo komisijose ir plenumo
posėdžiuose.

Steigiamasis Seimas užbaigė savo darbus 1922.X.7.

2 psl.

LITHUANIA-LIETUVA - PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS išleistas, spalvotomis nuotraukomis iliustruotas ang-
lų kalba LANKSTINUKAS, trumpai ir vaizdžiai supažindinantis svetimtaučius su Lietuva: jos garbinga praeitis ir tra-
giška dabartis. Didelis lankstinukų skaičius buvo pasiųstas n e m o k a m a i jo pageidavusiems Lietuvos konsu -
ams Los Angeles ir Čikagoje. Organizacijos ir pavieniai asmenys, norintieji platinti lankstinuką svetimtaučių tarpe, ga-
li jį įsigyti savikaina (10 centų, plius persiuntimo išlaidos) PLB būstinėje, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago, IL .
60636, USA.

Povilo Lukšio, pirmojo žuvusiokareivio
dėl Lietuvos laisvės paminklas.

F. Bortkevičienė

G. Petkevičaitė, -
Steigiamojo Seimo atstovė.

O kaip elgėsi caristiniai ir kaip elgiasi sovietiniai
rusai?

Jei sovietiniai rusai turėtų savitą, bet ne iš mon-
golų pasiskolintą "kultūrą", tai jie kitaip atsimitų
ir istorinės Lietuvos ir taip pat nepriklausomos Lietu-
vos laikus, negu kad jie atsimeina dabar.

Lietuva- visų istorikų pripažintais tikros savo
galybės laikais nepanaudojo tos galybės r u s ų
t a u t o s n a i k i n i m ų. Niekas negali pakeisti nė
šių laikų ruso "istoriko" Piotr Ustinov'o teigimas.
Jo parašytoje naujausioje knygoje "My Russia", kad
Lietuva "ko neuždusinus maskvinės Rusijos gimimo
jos pačios lopšyje. Jei būtų norėjusi gyventi mongoliš-
komis tradicijomis- tai būtų ir uždusinus. Nevietoje
yra ir šio susovietėjusio ruso, kad ir sugestija, jog
dabar lietuvių tauta gal ir žino už ką kenčia sovieti-
nės Rusijos vergijoje... Lietuviai nenaikino rusų tautos,
pakliuvusios į sunkų vargą, bet gynė ją.

1918 m. VASARIO 16 d. Lietuva, pasiskelbdama
naujai atgimusia ir nepriklausoma valstybe, tuo tik
įgyvendino savo pilną teisę gyventi savarankišką gyve-
nimą. Patys sovietai tą teisę Lietuvai pripažino,
pasirašydami su Lietuva NET PENKIAS SUTARTIS,
visas garantuojančias Lietuvai LAISVĘ, TAIKĄ, RA-
MYBĘ ir pažadėdamos nepulti Lietuvos (Nepuolimo
Sutartis pasirašyta 1926 metais rugsėjo mėn. 28 d.).

Ir vis tik, Sovietų Rusija savo duotą "garbingą"
žodį sulaužė. Ji 1940 metais birželio 15 dieną Lietuvą
žiauriai pavergė. Jeigu tai nėra Čingis Chano "kultū-
ros" išdava, tai kaip pavadinti šią ir visą kitų tautų
užgrobimo maniją?

Nėra jokios abejonės, kad lietuvių tauta, būdama
tūkstančius metų senesnę už rusų tautą, niekada
nepaliaus siekusi nusikratyti sovietinių rusų jungo.
Ji ir nusikratys. Tą jau garantuoja naujų laikų dvasia,
siekianti visų pasaulio tautų laisvės. Jau dabar prie
jungtinių Tautų Rūmų plevėsuoja keturis kartus
daugiau laisvų tautų vėliavų, negu jų buvo 1940 me-
tais, kai dar ir nepriklausomos Lietuvos vėliava plevė-
savo jų tarpe. Reiškia - vis naujos tautos išsilaivina
iš vergijos grandinių. Išsilaivins ir mūsų tauta, kai
ateis laikas.

16-toji VASARIO 1918 metais dar kartą užžiebė
lietuvių tautos širdyje tokią laisvės troškimo ugnį,
kurios nebeužgesins jokia jėga, jokia prievarta. 16-
ji VASARIO yra ir visados bus mūsų tautos KELRO-
DĖ ŽVAIGŽDĖ.

Moterys atstovės

Motelių atstovių tarpe matome keletą jau seniai
besidarbavusių Lietuvos visuomenės gyvenime, nusipelnii-
sių dar kovos už savo spaudą metu, besireiškusių spaudoje
ir socialinės globos bei kultūrinės organizacijose. Bet
kitos buvo dar visai jaunos, be dideles patirties, kaimo
mokytojos, švietėjos, kurios tik Seime susipažino su pla-
tesnio masto visuomenės darbu. Jų tarpe -

Felicija Bortkevičienė (1873.IX.1-1945.X.21)- didžiausia
Lietuvos visuomenės veikėja ir idėjinė kovotoja nuo pereit-
to šimtmečio pabaigos iki antrojo pasaulinio karo galo.
Ji buvo kilusi iš lenkiškai kalbančių dvarininkų nuo Pane-
vėžio, bet labai anksti tapo karšta lietuvių patriote.
Felicija mokėsi Kauno ir Vilniaus gimnazijose, daug skai-
tė ir buvo labai išsilavinusi. Ištekėjo už inžinieriaus
Jono Bortkevičiaus ir, apsigyvenusi Vilniuje, kartu su
vyru įsitraukė į lietuvišką veiklą. Dar visai jaunutė spau-
dos draudimo metu bendradarbiavo su klapėdiete Morta
Zauniute ir kitais knygnešiais, uoliai platino lietuviškus
raštus. Bendradarbiavo "Varpe", "Ūkininke". Slapstant
draudžiamą spaudą, pasižymėjo didele drąsa bei sumanu-
mais. Per vyro santykius turėjo ryšių su valdžios pareigū-
nais, tad sugebėdavo konspiracijos būdu išgelbėti ne
vieną policijos sekamą žmogų ir apsaugoti svarbų reikalą.
Anksti liko našlė ir, vaikų neturėdama, visa pasižventė
visuomenės veiklai. Jautrios širdies ji aktyviai veikė
moksleiviams šelpti organizacijoje "Žiburėlis", "Kankinių
kasoje", kuri globojo kalinius. Spaudą atkovojo, Felicija
buvo viena svarbiausių "Lietuvos žinių" ir "Lietuvos ūki-
ninko" organizatorių, leidėjų ir redaktorių. Pirmojo karo
metu energingai rūpinosi Rusijos platuose išblaškytais
Lietuvos tremtiniais.

1918 m. pradžioje buvo bolševikų kalinama, o
išleista grįžo prie spaudos darbo Vilniuje ir paskui Kaune.
Būdama šviesaus ir praktiško proto, Bortkevičienė buvo
ilgametė ir autoritetinga Lietuvos valstiečių liaudininkų
partijos nare ir daugelio socialinės globos organizacijų
darbuotoja.

(bus daugiau)

PRANEŠA LIETUVOS PASIUNTINYBĖ

Lietuvos Pasiuntinybė prie Šventojo Sosto praneša, kad
įgalotam ministeriui dr. Albertui GERUČIUI mirus,
visa jo žinioje buvusi archyvinė medžiaga buvo perkelta
Romon, Pasiuntinybės archyve ji sudarys atskirą fondą.

Atstovas prie šv. Sosto labai nuoširdžiai dėkoja ponai
Elenai Gerutienei už jos šiuo klausimu parodytą didelį
jautrumą ir p. Irenai Kaestli už pagalbą pervežant arch-
yvvą.
Roma, 1986.II.15 d.

V MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

SIPOZIUMAS

(1985.XI.27 -XII.I.)

"Kas ketveri metai rengiamų Mokslo ir Kūrybos
Simpoziumų tikslas yra: suburti viso pasaulio lietuvių
mokslo ir kūrybos darbuotojus, pasidalinti savo žiniomis,
sustiprinti tarpusavio ryšius ir suartėti su lietuvių vi-
suomene" (J.Bilėnas, inž.Ph.D., mokslinės progra-
mos Komiteto pirmininkas).

"Lietuviškieji simpoziumai erudicijos lygiu neatsilieka
nuo tarptautinių, nes paskaitininkai savo srityse pripa-
žinti žinovai...V-tame Simpoziume iš numatytų apie
240 paskaitų, skaitymas vyko 76-se sesijose. Įvyko pakei-
timų." (R.Vaitys, Organizacinio Komiteto pirmininkas).

M.ir K. Simpoziumo Organizacinį Komitetą sudarė:
I. Ramojus Vaitys- pirmininkas, Irena Kerelienė- vice-
pirmininkė, Audronė Tamašiūnaitė- sekretorė, Kostas
Burba- išdininas, Matilda Marcinkienė- renginių globėja,
Vilhelma Lapienė, Sniegulė Zalatorienė- informacija,
Nijolė Jankutė-Užubalienė- Leidinio redaktorė, M.K.S.lei-
dinys buvo išleistas lietuvių ir anglų kalbose, vykusiai
suredaguotas, 542 psl. Simpoziumo lektoriams paskirta
172-522 psl.), Aldona Grininė - literatūros, muzikos va-
karas, Pranė Masiliūnienė - lėšų telkimas.

V-jam Simpoziumui buvo sudaryta Komisija progra-
mai iš a) griežtųjų mokslų - technologijos, inžinerijos
bei architektūros (vadovas dr.Br.Jaselskis), medicinos-
J.Daugirdas, M.D., humanitariniams bei socialiniams
mokslams- dr.A.Norvilas.

Paskaitos buvo skaitomos iš sekančių sričių: muzika,
teologija, filosofija, inžinerija, architektūra, apie Litua-
nistikos Katedrą Chicagoje, literatūra, chemija, elektro-
technika, politiniai mokslai, tautotyra, socialiniai mokslai,
žemės mokslai, stomatologija, medicinos mokslai, dailė-
tyra, ekonominiai mokslai, kompiuteriai, jūros mokslai,
istorija (Lietuvos krikščias), kinematografija, psichologija
(liet. temos), biologija, teisė, gamtos tarša ir apsauga,
socialinis draudimas, OSI problema, vibrotechnika, fizinis
lavinimas ir kt. Dauguma paskaitininkų dirba savo srityse aukštojo
mokslo mokamajame personale, kiti tyrimuose, laborato-
rijose, privačiose kompanijose. Nemaža dalis lietuvių
mokslininkų yra pasižymėję išradimuose, imonių patobu-
linime, įstaigų vadovaujamajame personale. Dalis lietuvių
mokslininkų yra žinomi pasaulio mokslininkų tarpe.
Pav., prof.dr.A. Avižienis (g.1932 m.) kompiuterių mokslų
profesorius Kalifornijos Universitete. Jis turi B.S., M.S., Ph
laipsnius elektros inžinerijoje. Jis yra apdovanotas įvai-
riais žymenimis (Awards). Ju tarpe gavo iš NASA Apollo
Achievement Award, Best Paper Award ir kt. Dr.A.
Avižienis vadovauja erdvių kompiuterių konstrukcijos
tyrimų grupei.

Per V-tąjį M.ir K. Simpoziumą paskaitas skaitė
apie 120 lektorių vyrų ir apie 52 moterys. Ta proga
reikia pažymėti, kad paskaitininkų tarpe buvo 1 profeso-
rius iš okup. Lietuvos, 1 iš Lenkijos.

Taip pat mes žinome, kad Vakarų pasaulyje, ypač
JAV, Kanadoje yra gal dar vienas kitas šimtas akademi-
kų, dirbančių mokslo srityse, aukštojo mokyklose ar
privačiose kompanijose. (Būtų įdomu paruošti statistiką,
kiek yra lietuvių, baigusių aukštąsias mokyklas, universi-
tetus per visą kad ir išėjęs laikotarpį iki dabar).

Simpoziumo proga vyko Susipažinimo Pobūvis Jauni-
mo Centre, Lituanistikos Instituto suvažiavimas, litera-
tūros-muzikos vakaras, o baigminis pokylis- Beverly
Country Club patalpose.

Sekmadienį, gruodžio 1 d. vyko pamaldos, o 12:30
uždaromasis posėdis.

Mes visi lietuviai, kur begyventume, turime džiaugtis
ne tik šiuo simpoziumu, bet ir jaunosios kartos išsi-
moksline, pasiektais laimėjimais. Antraeilis dalykas
yra kiek per kurio lektoriaus paskaitas dalyvių buvo.

Jaunimo Centre MKS proga vyko jaunųjų architektų
paroda ir taip pat parodos iš kartografijos, Lietuvos
gamtos turtų, Lietuvos žemės turtų.

- Iš įvairių mokslo sričių paskaitos vyko maždaug 19-
koje kambarių, saliučių beveik tuo pačiu laiku per kelias
dienes. Tad klausytojai, kurių buvo apie 400, išsidalino.
Kai kuriose paskaitose buvo apie 10, kitur ir daugiau.

Reikšminga, kad aukštojo mokslo lietuviai dar nori
bendrauti su savaisiais, nenutolsta nuo lietuviškųjų rei-
kalų, ieško savųjų. Bendrai, visame žemės rutulyje išsi-
mokslineusių lietuvių skaičius didėja. Paėmę arkla, knygą,
lyrą- jie eina Lietuvos keliu.

Į baigminį pokylį buvo iš viso susirinkę apie 900 daly-
vių. Visi atrodė linksmi, šoko, vaišinosi lyg vienos šei-
mos nariai.

Iš Simpoziumo grįžo mano sūnus ir marti su gerais
įspūdžiais. Padovanavo man atvežę Simpoziumo leidinį.
Perskaiciau ir apsidžiaugiau. Kas bus, kas nebus, bet
lietuvis nepražus.

Iš Kanados lietuvių MKS-me dalyvavo ir paskaitas
skaitė 14 specialistų: inž.E.Čuplinskas, inž.J.V.Dany-
jūrų švyturių patobulintojas, M.Danytė, Ph.D., inž.Č. Jonys
MS, R.Karka DDS, MS, D.Orth.B.A., Mažeika Rasa, M.
A., BA., Pavilanis A., MD, AB, CM, CCFF, Pavilanis V.,
MD, profesorius Montreal Univeritete, Šlekys Arūnas,
elektros inž., Ph.D., MS, BA Sc., dail.A. Tamošaitis, dail.
A. Tamošaitienė, A. Valevičius MA (Filosofijos-teologijos
mokslai), Alg.Banelis, architektas, A. Plioplys, MD, vaikų
neurologijos specialistas. Jn.Ka.

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

JALTOS AUKOS

(t ė s i n y s)

Daug didesnis pavojus grėsė iš kitur. Gegužės mėn.10 d., gen.Smyslovski kreipėsi raštu į Liechtenstein'o princa Franz Josef II, prašydamas Jo Didenybės, kad pratęstų tradicinį humanitarinį prieglobstį jam ir jo žmonėms. Po dviejų dienų pasiekė žinios, kad Vlasov'o vyrai pakliuvo Raudoniesiems Čekoslovakijoje. Mėnesio pabaigoje sužinojo apie daug labiau neraminančius įvykius Lienz'e ir toliau Austrijos rytuose. Rugpjūčio mėnesį amerikiečiai pravedė savo brutalią operaciją Kempten'o stovykloje. Esantieji dabar Liechtenstein'e rusai juto, kad tinklas traukiasi ant jų. Po keletos dienų atvyko ir Sovietų Komisija į Vaduz'ą- Liechtenstein'o sostinę, organizuoti repatriaciją. Rugpjūčio 16 d.visas rusų kontingentas susirinko į miesto rotušės salę išklausti savojo krašto atstovų. Įdomiu sutapimu, vienas internuotųjų tuojau pat atpažino vieną Sovietų karininką kaip NKVD tarnautoją, kurį teko susitikti savame krašte. Baronas Edward von Falz-Fein, kalbėjęs už internuotuosius, visuose sekančiuose įvykiuose buvo vertėju. Jis pasakė man("Yaltos Aukos" knygos autoriui, Tolstoi), kad beveik be išimties Sovietų delegatai atrodė parinkti švelniai tariant, iš pačių žemiausių kriminalinių padugnių. Daugelis nuotaukų tą ispūdį patvirtina, ir jei būtų buvęs koks nuklydimas,- tai labai nežymus.

NKVD atstovai paskleidė savo įprastinį mišinį viliojimų ir grąsinimų ir šiuo bei kitais atsilankymais paveikė, kad apie 200 internuotųjų sutiko grįžti. Anot gen.Smyslovski, to priežastys buvusios susimaišiusios ir neįmanomos pakankamai išanalizuoti. Daugelis atrodė kaip užhipnotizuti pasirodymu tų, kurie dar taip neseniai turėjo galios jų gyvenimui ir mirčiai. Kiti bijojo, kad eventualiai vistic juos jėga privers grįžti. Kiti vėl gi patikėjo Sovietų tarnautojų amnestijos pažadais, kai dar didesnė dalis tiesiog buvo paskendę savo krašto nostalgijoje.

Netoli esė- Lienz'e ir Kemptene- įvykiai be abejo, turėjo įtakos, apie kuriuos užsiminė ir NKVD atstovai Vaduze, įtaigodami, kad panašiai gali atsitikti ir Liechtenstein'e.

Savanoriai grįžti išvyko traukiniu į Austriją, Sovietų okupacinė zonon. Jie pažadėjo rašyti pasilikusiems. Atėjo keletas laiškų iš Vienos. Po to - tyla. Ir iki dabar iš jų nė žodelio.

Likusieji išbuvo Liechtenstein'e virš metų laiko. Galų gale buvo gautas atsakymas iš Argentinos, kad sutinka juos priimti kaip imigrantus. 1947 m.rudenį apie 100 likusiųjų vyrų išplaukė į Buenos Aires miestą pradėti naują gyvenimą. Gen.Smyslovski su žmona išvyko kartu su jais. Liechtenstein'e jį buvo aplankę Allen Dulles ir kiti Vakarų kariniai ekspertai.

Gen. Smyslovski galėjo vėliau panaudoti savo karinį patyrimą, tapęs paskaitininku ir patarėju Argentinos vyriausybei.

Tikrumoje, (priešingai, negu kaip buvo Sovietai įtikinėję internuotuosius) iš Liechtenstein'o vyriausybės pusės nebuvo pavojaus, kad ji sutiks su Sovietų reikalavimais. Dr.Alexander Frick, tuometinis ministeris pirminkas, šios knygos autorių užtikrino, kad nė minutės apie tai nebuvo galvojama padaryti. "Mūsų kraštas mažas, bet jis tvarkomas įstatymais",- pabrėžė jis ramiai.

Kas būtų tačiau, jeigu ir Sovietai ir Alijantai arba Šveicarija būtų dariusios tokius spaudimus, prieš kuriuos Liechtenstein'as nebūtų galėjęs atsilaukyti? Dr.Frick'as paaiškino, kad jis tam buvo pasiruošęs. Kol Liechtenstein'as išlaikė savo vidaus reikalų kontrolę, joks rusas nebūtų privalejęs grįžti prieš savo norą. Jeigu būtų buvę grąšinama jėga, prieš kurią nebūtų galėję atsispirti, vyriausybė būtų atsistatydinusi. Jis pats būtų paskleidęs kreipimusi į pasaulio opinią ir tarptautinę spaudą prieš nežmoniškumą Sovietų stūlomų priemonių ir kišimasi į nepriklausomos valstybės reikalus. Tokių spaudimų nesulaukta. Abu- Princas ir dr. Frick'as - man specialiai pabrėžė, kad visi Liechtenstein'o gyventojai buvo vienodos nuomonės tuo klausimu. Iš tiesų, vyriausybė yra gavusi peticijas iš ūkininkų ir žemdirbių, kurie prašė, kad krikščioniškasis labdaringumas ir pagalba būtų suteikiama šiems vienišiams atklydėliams. Šie ilinijai , katalikai ir tradicijų besilaikantys žmonės, suprato žmogiškąją tragediją ir buvo įsitikinę, jog tai buvo daug svarbiau, negu politinių šmaikštumų ar materialinės naudos privilegijos.

Švedų social-demokratai būtų pasipikinę tokiau liechtensteiniečių nekreipimu dėmesio į materialinę naudą. Iš viso Liechtenstein'e 1945 m. buvo tikslai 12.141 gyventojas, kurių metinis biudžetas siekė 2 milijonus šveicariškų frankų. Nežiūrint to, grynai agrikulūrinė valstybė be skundo išleisdavo 30.000 šveicariškų frankų į mėnesį rusų belaisvių išlaikymui , ilgiau negu 2 metus. Šalia to, jie sumokėjo visas išlaidas jų emigracijai į Argentiną, kas sudarė beveik 1/2 milijono šveicariškų frankų. (Po 3-jų metų Vakarų Vokietija apsiėmė ir atlygino šias išlaidas Liechtenstein'ui. Bet kad taip įvyks, nebuvo galima tada pramatyti).

Taip pat ir Princo (Franz Joseph II) didelė asmeniško turtdalis buvo tuomet Bohemijoje ir nors 1945 m.atstatyta čekų vyriausybė principaliai respectavo nuosavybės teises, bet vietiniai komunistų komitetai jau buvo atėmę didelę dalį šio krašto nuosavybių. Princas iškėlė bylą dėl savo nuosavybių grąžinimo ir belaukiant Aukščiausiojo Teismo sprendimo, komunistai jėga užėmė valdžią 1948 m. Taip vienu ypu sunaikino privačias nuosavybes ir įstatymus. Princas būtų galėjęs apsigalvoti ir nebandyti įžeisti tų, kurie dabar turėjo galią atimti kas jam priklausė. Bet jis, kaip ir tie patys kukliausi jo pavaldiniai, apsiėmė sunkia mokesčių našta išlaikyti išvietintuosius, tuo reikalu neabejojo.

Taip tad įvyko, kad mažytė Liechtenstein'o valstybė, kraštas neturėjęs savo kariuomenės ir tik su vienuolika policininkų, elgėsi taip, kaip nedrįso elgtis nė vienas kitas Europos kraštas. Sovietų Repatriacinei Komisijai buvo griežtai pranešta pačioje pradžioje, kad tikslai tie bus išleisti, kurie tikrai norės grįžti į Sov.Rusiją; jokio nukrypimo nuo šitokios politikos nebus. Kai Komisija tvirtino, pav., kad gen. Holmston-Smyslovski privalo prisistatyti karo nusikaltimų teisman, Liechtenstein'o vyriausybė mandagiai, bet tvirtai pareikalavo įrodymų. Jokių nebuvo pristatyta, ir reikalas tuo užsibaigė. Jokių nemalonių pasekmių po to, ir galų gale Sovietų Misija išsikraustė, nors įpykusi , bet resignavusi.

Aš paklausiau Princo, ar jis nedvejojo, ar nebijojo dėl savo anuometinės politikos. Jis atrodė nustebęs dėl tokio užklausoimo. "O, ne",- aiškino jis,- "jeigu su Sovietais kalbi kietai, jie dėl to visai patenkinti. To-

kia, galų gale, yra kalbą, kurią jie supranta".

Sovietų motivacija irėjimai

Netoli nuo Dzeržinskij Skvero Maskvoje, Furkasov'o Alėjoje randasi įėjimas į KGB archyvo pastatą. Jo požemių kambariuose yra sukrautos detalės visų svarbių operacijų, atliktų šios organizacijos ir prieš ją buvusiųjų. Viename tamsesniųjų praėjimų turi būti spintos su SMERSH ir NKVD bylomis apie 1943-47 m.repatriacijas. Jeigu vieną dieną Sovietų režimas žlugtų, vargu ar tie dokumentai kada išvystų dienos šviesą. Archyvo sandėliai yra aprūpinti įrengimais, kurie gali iš karto sunaikinti visą juodąjį nusikaltimų katalogą susprogdinimais ir naikinančiomis rūgštimis.

Pusė medžiagos, kuri galėtų būti panaudota šios knygos papildymui, yra mokslininkams neprieinama, nes neleidžiama ja naudotis.

Nežiūrint to, pakankamai įrodymų galima surinkti iš kitur ir susidaryti pagrindinal tikrą vaizdą. Rašytojas Alexandr Solženitsyn'as turėjo galimybės kalbėtis lageriuose su daugeliu sugrįžusių belaisvių ir ta tema rašo savo knygoje "The Gulag Archipelago" skyriuje "That Spring". Kiti Gulago lagerių gyventojai prasmuko į Vakarų po eilės metų, atsiveždami savo pergyvenimus. Yra pabėgusių karininkų iš NKVD ir SMERSH, kurie patiekė įvykių atpasakojimus iš savo pusės. Kiti rinktiniai šaltiniai nušviečia kampų šešėlius iš netikėto taško ir aš manau, jog galima sakyti, kad gautas vaizdas, nors ir dalinis, yra pagrindinal teisingas.

Pirmiausia ir svarbiausia yra pažymėti, kad Sovietų vyriausybė laikė išdavikais visus savo piliečius, kurie buvo nors laikinai buvę ne jos kontroleje (nesvarbu, kokiomis aplinkybėmis tai atsitiko, nesvarbu, kaip jie elgėsi egzilėje).

Politika, elgtis su visais į belaisvę patekusiais Sovietų gyventojais lyg su išdavikais, buvo nustatyta dar gerokai prieš Vokietijos invaziją į Rusiją. Iš tiesų, taip buvo nusistatyta dar tuo metu, kai Sovietų Rusija ir Nacių Vokietija buvo artimais sąjungininkais. (Štai, o dėl to Sovietai savęs nelaiko "karo nusikaltėliais". Vert.) Pasibaigus Suomijos karui 1940 m.kovo mėnesį, suomių paimti rusų belaisviai buvo paleisti, ir jie sugrįžo namo. Leningrade jie žygiavo palydimi šūkių po triumfo arka ir puošnios legendos šūkiu: "Tevynė sveikina savo herojus". Jie tačiau tuojau žygiuote buvo nuvesti į geležinkelio atsarginius kėlius, susodinti į Stolypin'o vagonus ir skubiai išnešdinti į vergų darbo stovyklas. Nebuvo jokio skirtumo, absoliučiai jokio, kaip kas buvo elgęsis karinio konflikto metu; ar tai buvo narsūs karininkai, kurie pralaimėjo, nes suomių taktika buvo pranašesnė (kapitonas Ivanov'as buvo atsidūręs Usvymlag'e), ar vargšė Katia iš Leningrado, kuri, pakliuvusi į nelaisvę, dirbo suomiams padavėja (ją išgabeno į vergų stovyklą Potmon). Tokie belaisviai nebuvo suteikę jokios pagalbos ar globos suomiams, nebuvo nė paveikti jokios antisocialistinės ideologijos. Kad taip būtų prasikaltę, nebuvo ir sugestijonuojama. Jų kriminalinis nusikaltimas buvo tai, kad jie susipažino su nesocialistiniu pasauliu.

(bus daugiau)

corpse back to the Motherland. They brought the coffins out through East Germany and sent them to the Soviet Union. The head of the staff battalion accompanied the dead Lithuanian and on his return told how he could not convince anyone that the man was killed by accident, that no-one believed him. Also from nothing to do, we asked everywhere if we could help in the farms. Though the majority naturally refused, we were sent out several times to gather straw or hay. Everyone tried to be sent to work, of course, since time went more quickly and sometimes the workers were given a bottle of beer apiece.

I remember a cattle examiner in a state farm was called up with us. Each person who had brought in a cow in order to be given the highest stamp of quality, would treat the boss. He of course obliged but was so feted, that his hands constantly trembled. However after several months he himself laughed that at home he could not pour from a bottle into a glass but now he could pour from a bucket into a bottle. It was so because there was not much to drink.

Thus for two months we helped the Czech people destroy the contras. And after many negotiations, again by "request" of Czech nation and government, it was decided to leave a part of our units in Czechoslovakia. Our unit was leaving but the larger part remained. In the city of Teplice barracks were designated for us and for one beautiful moment we had left the woods and were on the road. We had been in the country for two months but the "contras" were still highly active. On the roads, on homes, we still met signs with various slogans and found arrows on the road which indicated which way to go and how far it was in klns. We often met automobiles whose drivers and passengers waved their fists, indicating to us where to go.

Of course they gave us small barracks and we were packed in there like herrings in a tin. At first I slept flat on the floor but later we were given beds that stowed in several tiers.

But we were unable to live much in the barracks. To make sure that our fighting skill did not diminish, the Czechs gave us a piece of bush land on which our battalion was ordered to clear the brush, sweep the ground and set up a small target area. At that time I was moved from commander of the shooting platoon to commander of the supply platoon and I was ordered to get the food supplies, arm the vehicles and then set out once again on the road. But the next day suddenly there was a new order, that all "partisans" must immediately go home. So I told the young sergeant to do all that had been commandet of me and I prepared to go home. We were given dried food supplies to last for 3 days. When we where ready to leave, all of the "demobilized" gathered in the club where the leaders of the political division and the commander of the unit thanked us for consientious service and awarded those "of distinction" with certificates and with letters of recommendation. The commander of the unit told us "in secret" that our march into Czechoslovakia at that time was being studied by all armies of the world. All Czechoslovakia had been occupied in one night without sacrifices and without battles. Of course, whoever was working out similar plans would have something to study. (to be continued)

The Invasion of Czechoslovakia

(ŠIS TEKSTAS BUS SUTRUMPINTAI ATSPAUSDINTAS IR LIETUVIŲ KALBOJE ŠIAME SKYRIUJE)

TEKSTAS PAGAL "X" PASAKOJIMĄ IR Mmo M. MATTHEWS VERTIMĄ

4. Towards evening we crossed a large city bridge. Here it is difficult to describe what happened, since as I have already written, signs were everywhere, the streets were full of people, our vehicles were literally under a cascade of papers, and the people shouted at us, "greeted" us, so loudly that it drowned the noise of our engines, armoured trucks and tanks. Since I was driving an old vehicle, I cared only about one thing, that the car would function and not stop, since it seemed that all would be ripped to shreds. So we crossed the bridge and at night made a stop. Again Zabrodski summoned all commanders and gave us a battle mission. Pointing to the map at Lyoni, he explained that the tank regiment of the Czechs was there. Our task was to surround the barracks, destroy the regiment, and if we were not successful, to scorch the erth. We ate supper and once again were off to fulfill our mission. By late night we occupied a position at the exit road from Lyoni. The city itself is on low ground, so we stationed ourselves above it were we could see columns of the liberating army approaching from all sides, on all roads to the old city. (Though it was said that there were troops from other countries of the Warsaw Pact, I never once met anyone, exept Soviets). So, according to the accounts of eyewitnesses, by dawn the camp of Czechoslovakian tank drivers was surrounded by an utter steel wall of tanks with their gun barrels aimed directly at it. At dawn our representatives went to negotiate with the Czechs about the conditions of their surrender, but fortunately the regiment was not in the barracks. To the question of where the regiment was, the stationed guard replied, "Taking instruction".

Since we were unsuccessful in fulfilling our mission, we waited around near Lyoni until late evening. Then the next day at exactly 9 in the morning all the factory sirens, bells of the churches, and car horns sounded together from all over the city. For exactly 15 minutes the Chechoslovakian people who had so much requested that we come to their aid, expressed protest at our occupation.

In the evening, or rather night, we again were on our way through the same city, Lyoni, which was full of different slogans, rewritten to replace the old ones, which had been forcibly removed. Almost a day went by. It was apparent an agent had found out where "our tank regiment" was. At one place the river Oder branches and creates an island, on which the Czech tank drivers were being instructed. Again we were given an assignment, this time to find a place in the woods near the road on which the czech tank driver would have to go, returning to the barracks. Also if they showed any resistance to us we were to open

fire and destroy them. But we stayd there for two weeks and didn't see any tank drivers. Afterwards it was said that they somehow left without amunition on another route.

While we were lying in wait there, many expressed their confusion about our actions but this was expressed secretly and there were no incidents. But there was one Lithuanian, who several times spoke about his "dissatisfaction", as it was September and he was a student taken away from his studies. An investigation from unit headquarters, no doubt a KGB man, came to the student several times and had lengthy conversations with him. I do not know what they were talking about, but the student was definitely placed on the list of "unreliables".

So, in two weeks we rolled up our camp and moved to another place in the woods. This was repeated several times. We moved from place to place in order to give the Czechs a good scare. But it turned out that they did not really fear us, since every time we moved, we always met new signs, arrows on the road indicating how many km. to Moscow, and so on.

This is how we spent our time in Czechoslovakia. But often various political workers came with information reporting on the "true" situation of things here. Once a party secretary of the regiment told us that while we were undergoing "study for the rear guard of the Warsaw Pact", on Soviet territory "links in the Warsaw Pact" were being studied. So while we were on foreign soil, back in the USSR a unit of the Czechoslovakian division had arrived to take part in their own "studies". (While we were "guests" in their country, they were visiting us.) He also said that we had made a great mistake when we didn't do with these Socialist countries what we had done in the '40s with the Baltic states; if we had, we would not have to be here to bring order. He also said that though he feared that Czechs did not want to be part of us, we could never give Czechoslovakia away. We had paid with our own men for its liberation, and otherwise we would open a direct corridor to the borders of the Soviet Union by which the NATO troops could come right up to us.

In the space of two months, order was "brought". With the invasion of Czechoslovakia a better ration was given to us, such as is given at the time of war. Basically it was sausage and smoked food from East Germany, to which were added sugar and butter. After every meal pieces of meat fat were left over since portions were quite big.

In time a commandant's office was organized in every city with a commandant and a whole commandant's regiment. So in the city of Teplice sodiers from the command regiment with nothing to do made a game of who could be the fastest to bring out a pistol. Taking his turn, one soldier pulled the trigger and shot and killed a sergeant from somewhere around Vilnius. At that time there was an order to send every

Dail. Antano TAMOŠAIČIO Gimtadienį Minint

Henrikas N a g y s

Prieš aštuoniasdešimt metų- 1906 metų vasario mėn. 15 dieną - Suvalkų žemėje gimė dailininkas Antanas Tamošaitis. Tačiau ne vien tik tai toji gražaus amžiaus grandinė prisimintina šia proga. Iš tiesų, daug svarbiau yra tai, ką žmogus nuveikė per savo pragyventuosius metus, negu tų metų skaičius. O tų nuveiktų darbų, kalbant apie dabartinį Antano Tamošaičio gimtadienį yra gausybė. Tokia gausybė, kad čia bus neįmanoma jų visų nei išsamiai aptarti, nei tinkamai įvertinti. Viena yra aišku: dail.Tamošaičio nuveiktieji darbai dailės kūrybos, pedagogikos ir tautodailės tyrinėjimo, telkimo bei mokslinio aprašymo srityse išliko tol, kol pačios Lietuvos vardas ir jos kūrybiniai lobiai bus žinomi pasaulyje. Mūsų liaudies menas, toks originalus ir daugiašakis, buvo prikeltas iš ūkanų gadynių užmiršties labiausiai tokių pionierių kaip Antanas Tamošaitis. Europoje ir kituose kraštuose kūrybinių tautos versmių buvo ieškoma seniai ir nuolat. Lietuvoje, pačios nepriklausomybės pradžioje tai dar nebuvo daroma nei planingai, nei plačiu mastu. Ir tai dėl labai suprantamų priežasčių. Pavieniai dailininkai (pav.,K.Čiurlionis) ir kultūrininkai (pav.,aušrininkai) buvo jau seniai į tą nepaprastą turta atkreipę tinkama dėmesį, bet iš vergijos atsikeliančiam kraštui pirmiausia reikėjo atsikovoti savo žemės iš įvairių priešų, sukurti administraciją, mokyklas, ekonomiją ir t.t.,ir t.t.,o tik po to pradėta rūpintis kultūriniais uždaviniais. Bet jau dvidešimtojo metų viduryje (1926) Antanas Tamošaitis pradėjo savo keliones po Lietuvą, rinkdamas, fotografuodamas, aprašydamas tą nepaprastą mūsų sodiečių įvairiausiais būdais išsakyta savosios žemės siela. Be tokių žmonių kaip Antanas Tamošaitis visa tai būtų sudulėje, sutrupeje ir nebegrąžinamai dingę. O tačiau Tamošaitis netikėtai išgelbėjo senąją liaudies meną, bet jį taip pat grąžino į gyvenimą. pabūdinamas to meno kūrybą kaimuose, miestuose, energingai veikdamas per Lietuvos vyriausybės atitinkamas ministerijas ir pats kalbėdamas bei dėstydamas apie to meno neapsakomas galimybes ir pritaikymą atsikūrusios Lietuvos valstybės gyvenime.

Visa tai neliko be vaisių. Šiandien Tamošaičio pradėtai darbas sėkmingai tęsiamas ir išeivijoje, ir okupuotoje Lietuvoje. Tęsiamas daugumoje Antano Tamošaičio ir jo žmonos dailininkės Anastazijos Tamošaitienės, jų mokinių bei to paties svarbaus tikslo siekiančių tęsėjų. O Lietuvių Tautodailės Instituto Kanadoje išleistieji dveji tomai (apie tautinius rūbus ir margučius), bei kiti rengiamieji spaudai ir visa eile leidinių, pasirodžiusių dar nepriklausomybės metais, yra neįkainojamas mūsų kultūros kraitis. Gi Tamošaičio pedagoginiai gabumai kaip tikrai pasižymėjo lengvu ir greitai gebėjimu pasiekti įvairaus išsilavinimo klausytojus ir juos sudominti savo subtilaus jūmoro niekada nestokojančia sklandžia kalba ir pačiu dėstomojo dalyko pažinimu bei meile.

Mūsų senoji žemės žmogaus dailė su savo neišsenkamais kūrybiniais šaltiniais giliai ir esmingai paveikė ir paties Antano Tamošaičio dailės kūrybą. Jau čia, išeivijoje išsikėlus iš triukšmingo Montrealio didmiesčio į Šv.Lauro upės tūkstančio salų ištakas prie Kingstono, dailininkas pradėjo rupestingai ir metodškai ieškoti savo asmeniškai bei savito kūrybinio kelio, savo autentiško kūrybinio braižo. Ikvėpimu ir pagrindiniu paskatu buvo jam taip gerai pažįstamas ir taip giliai mylimas savosios liaudies menas. Semdamasis temų ir galimo išsakymo būdo iš saulėtotosios vaikystės dienomis isirėžusių atsiminimų bei žilosios senovės daugybės bevardžių tautodailės kūrėjų, Antanas Tamošaitis atrado dabar taip gerai ir lengvai visiems atpažįstamą savitą kūrybinį braižą, išsakantį netikėtai jo žmogiškąsias aspiracijas,

D o b i l a s

IŠMESTINUKAS

3. A P Y S A K A

Toliau kiek paėjus, Laima nebeištvėrė ir atsisėdo ant akmeninių laiptų. Drebančiomis rankomis nusirišo skartytę, kuri visą kelionės laiką laikė prispaudusi auksines jos plaukų garbanas. Kai jos saulėleidyje išsileido, tai sublizgejo auksine vaivorykste ir labai nesiderino prie išblyškusio, kelionės dulkėmis apsinešusio veidelio.

- Ale, taip mane apleido jėgos. Nutariau toliau nebejudėti. Palikite mane vieną, - liūdnai išsitarė, nuleidusi bejėgias rankas.

- Kas atsitiko? Ar tikrai taip blogai jautiesi? - susirūpinęs neatstojo aukštasis vaikas.

- Nieko, tik jėgos visai apleido. Argi dar reikia blogiau? Gal jau dvi dienos nieko nesu valgusi. Nesitikičiau, kad taip niekam tikusi...

Vyrukai, truputį atsitraukę, pasitarė ir pradėjo krėsti savo kuprinėles. Netrukus tas pats aukštasis, vadinamas Stasiu, prinešė prie Laimos keturis gabalus sumuštinų, susuktų į rudą popierių.

- Rasi naujos jėgos! - kiek palaukęs, pridėjo šypsodamas: - Tik žiūrėk, visus tuoj pat suvalgyk!

Nueidamas, pataisė nusvirusią Laimos plaukų garbaną: "Velniskai gražūs plaukai. Dar tokių nesu matęs", - ir garsiau pridėjo: "Mes trys vyriškiai sugebėsime, jei ir kažin kas būtų, tave nuo bado arginti."

Laima ir į pagyrimus, ir į padaršinimą nieko neatsakė. Jai dabar tik valgis terūpejo ir ji tik kimšo maistą į burną.

Aukštasis Stasys išdėstė tolimesnį planą:

- Pirmiausia, vyrukai tuoj vyks apsižvalgyti ir susirasti savų žmonių ar ką nors iš pabėgėlių jungiančių vienetų, o aš pasiliksiu su jumis, Laimute, nes matome, kad esi pavargusi. Toliau tik vardais vienas kitą vadinsime. Bandyk čia prie mūro atsišlieti ir kaip reikia, nors trumpai, pailsėti.

Dar trumpai pasitaręs su vyrukais, išleido abu, o pats pasiliko su Laima.

- Nesuprantu, kaip čia įvyko. Ten, anoje pusėje šios upės girdėjosi daug kalbančių lietuviškai, gi ją 4 psi.

Dail. A. TAMOŠAITIS

bet taip pat jo giliai intuityvų įsijautimą į pačias pirmąsias ir primaprades savo gimtos žemės kūrybines versmes, kai gamta su visom savo apraiškom bei tvariniais gyveno taikingoje ir beveik neatskiriamoje sandermeje su žmogumi.

Baigdami šį trumpą pasisakymą, norime širdingai palinkėti dailininkui Antanui Tamošaičiui dar daugeli metų gyventi mūsų tarpe ir nepailstamai kurti nepraeinančias savo paties ir mūsų tautos vertybes.

A. Tamošaitis.

Mano žemė.

Tapyba.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS

DAILININKUI ANTANUI TAMOŠAIČIUI - LIETUVIŲ LIAUDIES MENO IR TAUTODAILĖS DARBŲ ŽINOVUI IR UGDYTOJUI:

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO TARYBA IR VALDYBA
NUOŠIRDŽIAI SVEIKINA TAMSTĄ GARBINGOS 80 - ties METŲ
SUKAKTIES PROGA.

MES LINKIME TAMSTAI SVEIKATOS, IŠTVERMĖS ir DAR DAUGIAU
KŪRYBINGŲ METŲ!

LTI TARYBA ir VALDYBA

peržengus- lyg jie visi būtų išmire. Vis kur nors jie yra susispietę...kalbejo Stasys.

- Ne taip jau daug tikru lietuviu ir buvo tarp bėganciuju. Daugiau žydų. Išėję ir kalbą pamiršo, pataisė Laima.

Saulė barste paskutiniuosius spindulius ant medžių viršūnių, greitai ir vakaras artėjo. Stasys, ištraukęs iš kuprinės lengvą apsiaustą, apklojo Laimos pečius ir liepė jai nusensti. Laima pasiviro į Stasio pusę ir pamažu jos galva pradėjo linkti. Netrukus užmigo. Stasys labai atsargiai pakišo jai po galva savo kuprinėlę ir pasitraukė užsirūkyti.

Nežymiai mezgėsi lyg ir būsimos meilės pradžia.

Lengva tamsa jau buvo apdengus miestą. Skliautuose didėjo užimas ir bildesys, mieste prapliupo sirenų garsai. Po kiek laiko, smūgio iš viršaus nesulaikus, pamažu jos aptilo. Tik po to sugrįžo pasiūstieji apsižvalgyti vyrukai su geromis žiniomis. Su atsiga-vusia Laima ketveriukė išsiskubino į registracijos punktą miesto pakraštyje. Jie gavo nurodymą kur tą naktį apsistoti. Atvira pasiūrė kaip tik buvo tinkama poilsiui, nes naktis šilta ir vėjelis švelnus.

Išaušo rytas. Migla, išvaikiusi visus debesėlius, linksmai sveikino iškylančią saulę. Tik praušus, visi bėgliai sukilo. Vieni tvarkėsi savąjį išlikusį turtelį, kiti rūpinosi susisiekimo priemonėmis ir tretieji, dar neužsiregistravę, stovėjo eilėje prie atviro sunkvežimio. Registracijos punktuose visus išbėgusius talpino į tris atskirus sąrašus. Į pirmąjį atžymėjo partijos narius, žymius tarnautojus ir buvusius atėjūnus. Antrame - kandidatus į partiją ir šiaip partijai žinomus asmenis ir į trečiąjį- visus likusius. Mums jau žinomi vyrukai, papuolę į antrąjį sąrašą, bet iškiolo klausimas apie jų draugę Laimą, kuri jokio pažymėjimo neturėjo. Kad ji kandidatuoja į komjaunuolius. Dideles pastangas Stasys dėjo ir visur laktė, iki jam pavyko su liudininkų pagalba iškovoti ir Laimai tą pačią antrąją grupę. Ketveriukė liko neišskirta, o kad už ją liudijusių ji nė vieno nepažinojo, jai visai nerūpejo.

Visa didžioji grupė kartu traukėsi tik kelias dienas. Po to buvo atskirti esantieji pirmame sąraše. Tik vėliau sužinota, kad jie buvo skubotai nugabenti į šalies gilumą tikresnei apsaugai. Iš likusiųjų taip pat dar du kartus "sijojo", ir atskyrė iš ketveriukės abu vyriškus. Tik per protėklį Stasys pasiliko su Laima.

Jų kelias į Rusijos gilumą buvo nelengvas. Tuojau buvo įkinkyti į visokiausius darbus. Stasys, dėdamas visas pastangas, nuo Laimos nesiskyrė. Nors abu žaute, kad tarp jų išiliepsnojo meilė, bet apie tai nekalbėjo. Galima sakyti, tik neatskirama draugystė, susirišusi meilės ryšiais, juos dengė. Per liepos ir rugpjūčio mėnesius jie kartu kasė itvirtinimus Maskvos šone, vienoje įžulnioje atšlaitėje. Vėliau jie buvo išvežti

toliau prie sostinės priemiesčių taisyti kelius. Visu vargu, kokių jie ten ir kiti toje grupėje buvo, išskentėjo - nepasiryžęs aprašyti, tik galiu priminti, kad tai buvo begalė visokių vargų ir nuotykių. Alkio taip pat nestokojo, ir vis prižiūredamas savo Laimutę, gerasis Stasys buvo visai nusilpęs. Mirtis, kaip didžiausias sargas ne minutes nuo jų neatsitraukė...

Vokiečiams kiek nustojus beatodairiškai veržtis į priekį, truputį sumažėjo ir Laimos su Stasiu vargai. Dangujė aprimo skraidę priešo lėktuvai ir rugsėjo antroji pusė buvo visai maloni.

Vieną laisvesnę, sauleje mirkstančią dieną, Stasys su Laima kiek nuošaliau tvarkėsi paskutiniuosius, galima sakyti tinkamo pavidalo nebeturinčius drabužius. Iš už miško atmaurojo vienas, jau senokai nematytas lėktuvas ir lyg žaidimui pasiruošęs, pakrypo į lankos pusę, kur kelios dešimtys darbininkų žvyravo ir taisė išdaužytą kelią, ir pabėrė ilgą seriją. Keistas švilpimas, ir Laima staiga pasuko į tą pusę galva šuktelėdama barnius triukšmadariui. Sumaurojęs lėktuvas atsiplešė ir dingo už miško. Laima, atsisukusi į Stasi, pasakė:

- Matai, Stasiuk, kaip tas nacių žaltys mano barnių išsigando!

Nustebo, kad jis nieko neatsakė. Tik sėdėdamas, pamažu pradėjo linkti į šoną. Laimai suklikus, jis taip pat iš lėto nusileido veidu į žolę. Laima pripuolė prie parkritusio ir tik tada pamatė kad iš jo nugaros, žemiau menties, išsiveržusi tekėjo kraujo srovė ir liejosi nuo švarko ant pageltusių, vėjo pripustytų lapų.

Klyksmą išgirde, pripuolė daugiau vyrų, bet Stasys nebeapasakė jokių paguodos žodžių ašaras liejančiai Laimai.

(bus daugiau)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

NAUJA JURININKŲ MOKYKLA

Klaipėdos žvejybos uosto rajone atidaryta nauja jūrėivystės mokykla, kurioje bus ruošiami specialistai prekybos laivynui.

DAŽNI GAISRAI

Pernai ypač dažni buvo gaisrai Klaipėdos, Radviliškio, Anykščių, Raseinių, Kapsuko ir Vilniaus rajonuose. Šie gaisrai padarė apie 1 milijoną, 600 rublių nuostolių.

Svarbiausia gaisrų priežastis, kaip rašoma vietinėje spaudoje, yra apsileidimas pareigose.

Kaip žinome, dažnai patiekiamos prastos kokybės ir rengimams dalys, stoka tinkamų darbo įrankių, kas irgi nesumažina gaisrų pavojaus.

ANTROJI OPERA VAIKAMS

Praeitų metų pabaigoje įvyko komp. J. Gaižausko operos "Buratinas" premjera. Tai antroji opera vaikams, Lietuvos Valstybiniame Akademiniame Operos ir Baletų Teatre.

Nežinome pirmosios vaikų operos pavadinimo. Ką reiškia žodis "Buratinas" - žodynuose nepasisekė surasti.

KAIP PASAKOMA TIESA

Vietinėje spaudoje gyventojai skundžiasi ir nurodo, kas tikrai dedas kasdieniniame, mažesnių, turistams nerodomų, o "brolis kam draugui" neįdomių vietovių gyvenime. "Mūsų miestelyje (Kazlų Rūdoje) dažnokai nebūna elektros. Anot elektrikų, kalti seni laidai. O kai nėra šviesos, ir televizoriaus, radijo neįsijungsi. Ką tada?

KUR BUVO DINGĘ LIETUVIAI

Ilgamečiai karai su Rusija (1654-1667), su Švedija (1655-1660), o vėliau vadinamasis Šiaurės karas (1706 - 1711) Lietuvą buvo pavertę griuvėsiais. Ūkis liko visiškai sunaikintas. Prasidėjo badas ir visokios ligos. Ypač baisus buvo slautimas maro, kuris prasidėjo 1708 m. Vien tik Vilniaus mieste 1710 m. mirė 24.000 žmonių. Panašiai dėjosi visame krašte. Maras buvo pasiekęs ir Mažąją Lietuvą, kur išmirė apie 150.000 gyventojų. Išmirusių sodybos virto dykumomis. I mirusių gyventojų vietą vokiečių valdžia vėliau atgabeno ir įkurdino kolonistus iš Vokietijos. ("L. L.", II t.)

MERKINĖS DVARO ISTORIJA

Merkinės kaimo dvaro istorija yra tokia: 1767 m. iš Italijos grįžęs Povilas Bžostovskis nupirko Merkinės dvarą, prie jo prijungė Turgelių palivarką. Tapęs kone 80 valakų žemės savininku, P. Bžostovskis nutarė savo valdose panaikinti lažą, pakeisti ją išperkamuoju mokesčiu, žemę išdalinti valstiečiams. Taip buvo atsiradusi trijų kvadrantinių mylių Pavlovo respublika. Gyvavusi apie 30 metų, Lenkijos-Lietuvos seime patvirtinta ši respublika turėjo savo konstituciją, herbą, net pinigus, turėjo savivaldą, išdą, savišalpos kasą, mokyklą. Jos prezidentas - Povilas Bžostovskis - skatino valstiečių ekonominę galią, rūpinosi jų gyvenimo kultūra, švietimu. Kaimyniniams dvarininkams tai labai nepatiko, buvo mėginama kenkti. Todėl dvaras buvo aprietas pylimu, pastatytos patrankos, valstiečiai sudarė spalvingai aprengtą kariuomenę. Pavlovo respublika domėjosi ir joje lankėsi pažangūs Vilniaus Universiteto profesoriai, dailininkas Smuglevičius nutapė jos gyvenimą vaizduojantį paveikslą.

(Iš "Nidos" Kalendoriaus)

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122

Windsor 252-3842

Calgary 287-2712

Winnipeg 233-3508

Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS

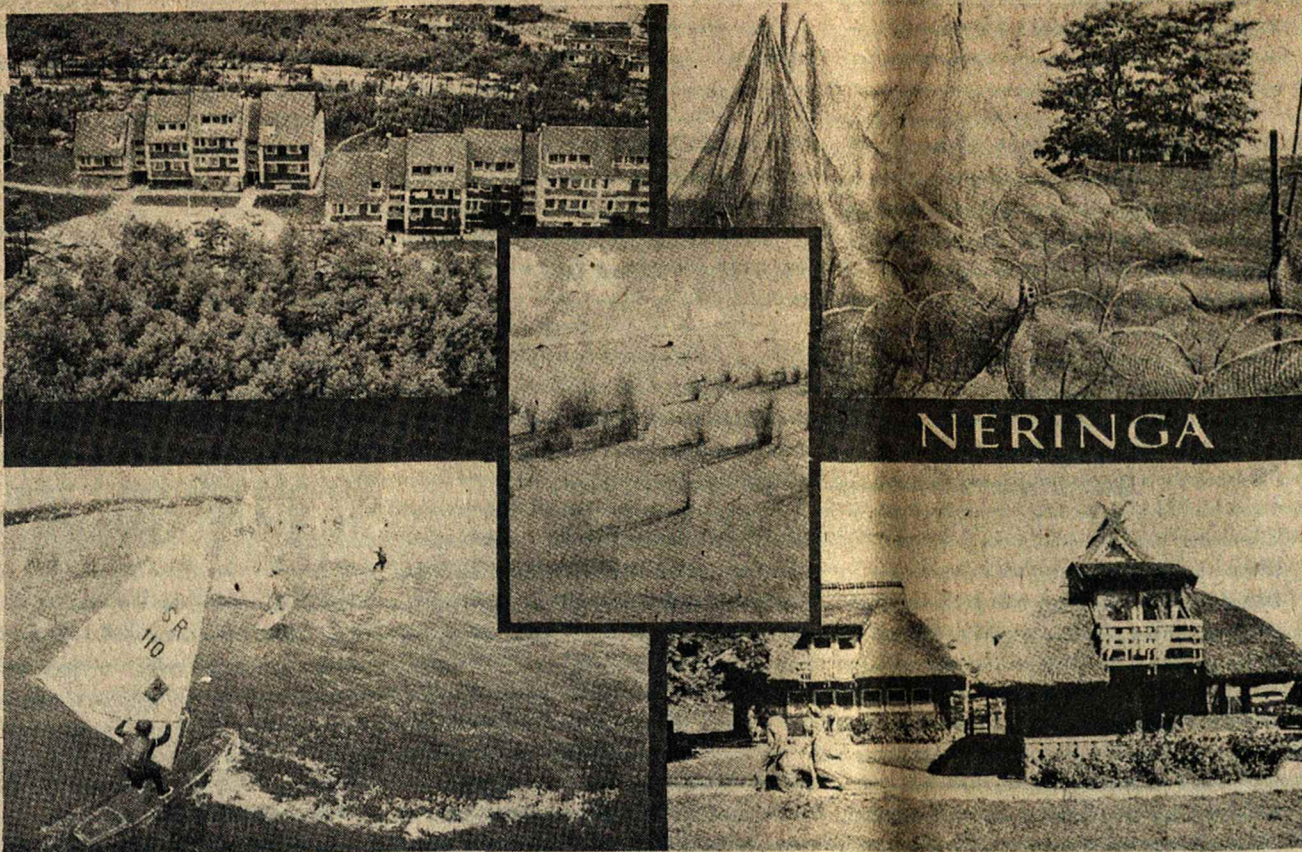
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE. 8 val. vakaro

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 366-7770 Dainiui L.: 768-9606;
Jonui R.: 337-8637

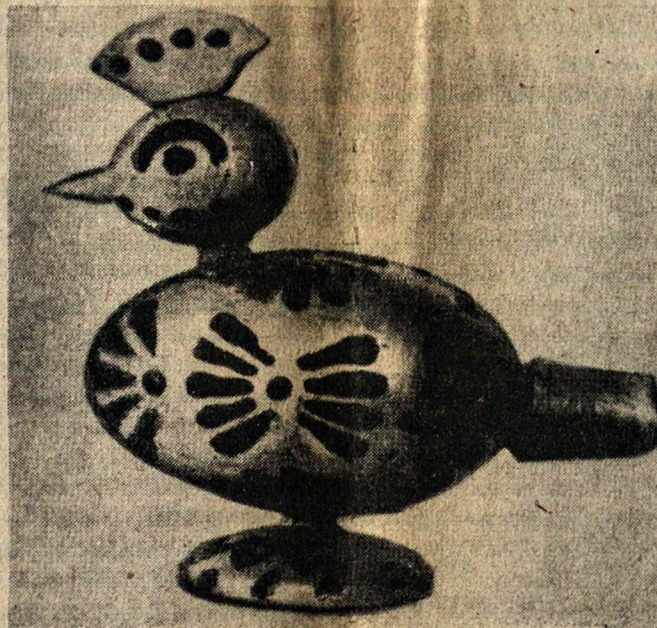
TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVES IŠSIŽADA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI.
Dr. Gv. Valančius

NERINGA

DRŪSKINĖ — lietuvių liaudies menas, medžio raižinys

PAUKSTĖ — lietuvių liaudies menas, molinis švilpukas

KAIP MŪSŲ SENOLIAI ATSPĖDAVO ORO ATMAINAS

Senovės lietuviai oro atmainas spėdavo ir iš gyvulių bei paukščių pranašavimų.

- Avis bliuina prieš didžiuosius šalčius.
- Gyvatės prieš lietų išeina pasivaikščioti.
- Jei varna žiemos metu pradeda žiūrėti į Pietus, tai bus atodėris.
- Jei žąsis laiko galvą po sparnu, tai greit speigas užniks.
- Jei kuosos kranksi, bus šarma.
- Katė žoles ėda - lietų pranašauja.
- Varlės iš vakaro kurkia - rytui giedrą neša.
- Volungės prieš giedrą klykia.

Lietuvių orui spėti žinių yra surinkta apie 1.000. Orui spėti žymės įtraukia į savo ratą ir dangų ir žemę, ir jūras - marios, ežerus, upes, miškus - girias, kalnagūbrius - daubas, pievas - laukus, medžius - krūmus, augalus ir gėles, ir žinoma, žmogus ir pats savęs ir čia nepamiršta.

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

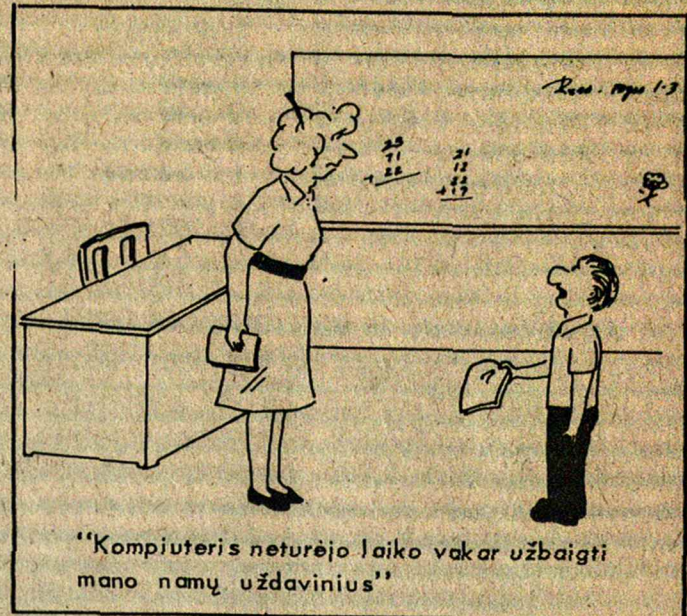
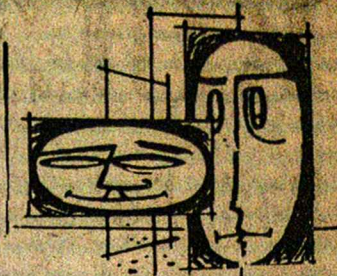
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30-12 val. nakties

Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

KREIVI VEIDRODŽIAI

GIRTUOKLIO LOGIKA

Tarnautojas buvo pašauktas pas skyriaus viršininką pasiaiškinti.

- Jeigu tamsta negertum, tai būtum galėjęs būti vedėjo asistentu, o gal net ir vedėju. Tai argi negeriau būtų nustoti gerti ir užimti vedėjo vietą?

- Man tai neapsimoka, nes kai aš išgeriu pora stiklų, tai iš karto pasijuntu kaip direktorius!

DIALOGAS SU KLEBONU

- Klebone, ar jūs tikite, kad Jonas išbuvo banginio viduriuose tris dienas ir tris naktis - klausė parapijietis seną kleboną. Klebonas jam atsakė:

- Aš dabar tikrai to negaliu pasakyti, bet kai numirsiu ir nueisiu į dangų, tai aš pas jį patį paklausiu.

- O jeigu jo danguje nebus?

- Tuo atveju kiek vėliau galėsi kiek vėliau pats pasiklausti...

LIETUVIŠKOS PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

- Bėda raita atjoja, pėsčia išeina.
- Kad vargų nebūtų, ir gegulė nekukuotų.
- Kieno kišenė ilgesnė, to ir teisybė didesnė.

ŠARKA VARNA DŪDĄ GROJA

Šarka varna dūdą groja,	Šarka šoka, varna šoka.
O tilviko basa koja.	O tilvikas vis nemoka.
Aš tilvikui per pilviką,	Aš tilvikui per pilviką,
Ir tilvikas kartu groja.	Ir tilvikas kartu šoka.

Lietuvių liaudies daina

Sandor J. Bakó

Iš esperanto vertė P. Enskaitis

SUPRASTI ŽODŽIAI

Tu kalbi. Tu žinai - penkis, dešimts, gal net dvidešimts tūkstančių žodžių. Pagrindinius išmokai iš savo motinos, - tuos, be kurių nebūtų normalaus gyvenimo. Vėliau daug žodžių išmokai mokykloje ir dalį žodžių savaime, santykiuojant su kitais žmonėmis, be pastangų.

Tu vartoji juos gyvenime visai nepagalvodamas apie jų gilesnę prasmę, negalvoji, kad jie ištarti paprastai, nors jie turi didesnę reikšmę, kurią pristato ištartas žodis.

Gyvenimui slenkant, kai kurie žodžiai, kurie lyg buvo primiršti, vėl prisimena ir su didesne reikšme, kurie tam tikru momentu buvo reikšmingi, darosi paprastesni. Tai priklauso nuo tavo vidurinio stovio, nuo jausmų, nuo sielos.

Balsas, kuriuo tu ištari žodžius, daug pasako apie tave. Jis kalba apie tavo pakilimą, liūdesį, džiaugsmą, drąsą, pasiryžimą, nusivylimą, kerštą, pyktį...

Štai kelets pavyzdžių.

MOTINA

Šis žodis yra pirmutinis, kurį tu ištarei ir kurį tu vėliau kartojai nuolatos.

- Mamą, eikš čia... aš alkanas, mama... Čia man skauda, mama, pagydyk...

Vėliau šį žodį tu ištarei rečiau ir rečiau. Vietoje jo tavo lūpos kartoją kitus žodžius - tavo draugo, mylimosios, mylimojo, vyro, žmonos, vaikų.

Pagaliau žodis "mama" buvo ištartas labai retai.

- Kaip tu jautiesi, mama? Ar buvai pas daktarą?

O gal su skausmu nustembi:

- O, vargše, mama, kaip tu pasenai!

Ir vieną dieną tu įžengi į tą namą, kur ji gyveno. Tavo rankos dreba, kada tu palieti josios namų durų rankeną ir ašaros pasirodo tavo akyse, kai tu pažvelgi į josios kambario baldus, į josios lovą, dabar jau nemodernią, į kreslą su didele atrama, į indauja su išpjaustinėjima, į siuvinėjimo įrankius ir gražiai išsiūtus puošnias rožėmis pagaldėlius. Tavo akys liečia vază į kurią ji merkdavo pavasariais konvalijas. Jos liečia akinius, kuriuos vartodavo ilgais žiemos vakarais skaitydama Šv. Raštą.

Tu stovi prie josios kambario slenksčio ir skausmingai ją šauki... Tu šauki ją iš širdies, kaip niekada. Tavo prislėgtas balsas nuskamba ir atsiliepia tik aidu tuščioje patalpoje. Po to, beveik apčiuopiama tyla.

Tu stovi prie durų ir siaubo apimtas jauti beprasmiškumą visko, kas randasi šiose patalpose. Kokia reikšmė iš tavo garsios karjeros, grožio, turto? Viskas nublunka ir iškyla žodis "mama". Jos reikšmė darosi gili ir prasminga.

Senovo namo durys užsidaro visam laikui. Už jo tavęs laukia gyvenimas - tavo šeima, tavo kasdieniniai rūpesčiai ir problemos. Žodį "mama" kartos tau - jei esi žmona - tavo vaikai.

Tu gyvensi kaip ir anksčiau, bet dalis tavo širdies likosi šiame sename name, kur tu atisisveikinau su ta, kuri tau dovanojo gyvybę.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

7½% už 90 dienų term. indėl.
8% už 6 mėn. term. indėlius
8½% už 1 metų term. indėlius
9% už 2 metų term. indėl.
9% už 3 metų term. indėlius
9% už pensijų planą
7% už specialią taup. s-tą
6½% už rūpymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asm. paskolas nuo 11%
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuostimiu
1 metų 10%
2 metų 10½%
3 metų 11%
(fixed rate)
su keičiamu nuostimiu
1, 2 ar 3 metų 9½%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 48 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sontoaupe dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju a. draustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadi., antradieniai ir trečiadieniai - nuo 10 v.r. iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai - nuo 10 v. r. iki 8 val. v.; šeštadieniai - nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniai uždaryti)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

TELEFONAI: 532-3400
532-3414

AKTYVAI VIRŠ 29 MILIJONŲ DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniai 10-3
Antradieniai 10-3
Trečiadieniai uždaryti
Ketvirtadieniai 10-8
Penktadieniai 10-8
Šeštadieniai 9-1
Sekmadieniais 9-12:30

MOKA UŽ:

90 dienų term. indėlius .. 7½%
180-185 d. term. ind. 8%
Term. ind. 1 metų 8½%
Term. ind. 2 metų 9%
Term. ind. 3 metų 9%
Pensijų s-ta 9%
Spec. taup. s-ta 7%
Taupomųjų s-ta 6½%
Depozitų - čekių s-ta 6%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines nuo 11%
Mortgičius nuo 9½%-11%

ANAPILYJE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS nuo 9:30-1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal sontoaupe dydį iki \$2,000 ir asmenines paskolas iki \$10,000. Pardudame piniginės perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (travelers cheques). Neimam mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MUSŲ TIKSLAS - NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS!

DĖMESIO LIETUVIAMS, VYKSTANTIEMS I EXPO-86 šią vasarą VANCOUVER, yje, BC:

Lietuvių Bendruomenės Valdybos pastangomis yra sudaryti butų sąrašai pas lietuvius, kuriuose bus galima pernaktuoti už neaukštą kainą. Suinteresuoti prašomi kreiptis į Ed. Gumbelį, 14309, Green Crest Dr., SURREY, B.C., V4A 2A7, arba telefonu 1(604) 536-9771.

GALIMA UŽSISAKYTI EXPO-86 BILJETUS

EXPO-86 skelbia bilietų kainas į Expo-86: Jeigu bilietai bus nupirkti tarpe sausio 7- gegužės 1 d., tai Suaugusiems - 39.95 doleriai. Jeigu bus perkami tarpe gegužės 2- spalio 13 d., - 45 doleriai.

Vaikams (6-12 m. amžiaus) arba Senjorams (65 m. ir daugiau) - iki gegužės 1 d. - 19.95 doleriai, o vėliau - 22.50 dolerių.

Neribotam įėjimų skaičiui į EXPO - 86 sezoniniai pasai parduodami Woodward's Stores B.C. ir Albertoje ir Expo INFO, P.O. Box 1850, Vancouver, B.C. V6E 3A9. Tel: (604) 660-3976.

Šių sezoninių pasų kaina iki gegužės 1 d. - Suaugusiems - 139 doleriai, nuo gegužės 2 d. - 160 dolerių; Vaikams ir Senjorams - 69.50 dol., ir po gegužės 2 d. - 80 dolerių.

Vaikams 5 metų ir mažiau - įėjimas laisvas. EXPO-86 parodoje dalyvaus daugiau kaip 45 kraštai, 7 provincijos ir abi Teritorijos, 3 JAV valstijos ir 32 didžiosios korporacijos.

Daugiau informaciją galima gauti raštu: EXPO-86, P.O. Box 1986 Station A, Vancouver, B.C., Canada, V6C-2X5. Tel: (604) 689-1986.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENTA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous)
GRUPES SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENTA
PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALEJE.
(Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610
Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

toronto

VASARIO 16 DIENOS

MINĖJIMO PROGRAMA

Vasario 14 d., penktadienio vakare, Pranciškonų Patalpose, KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA ruošia PRIĖMIMĄ KANADIEČIAMS SVEČIAMS.

Vasario 15 d., šeštadienį, 10 val. ryto - LIETUVOS VĖLIAVOS PAKĖLIMAS vyksta Mississaugos miesto Rotušės Aikštėje.

12 val. - LIETUVOS VĖLIAVA KELIAMA prie To-

ronto miesto Rotušės Aikštės.

Vasario 16 d., sekma - dienio rytą laikomos tai dienai pritaikytos pamaldos lietuvių šventovėse.

4 val. p.p. Anapilio salėje vyks iškilmingas minėjimas.

AUTOBUSAI veš į šį MINĖJIMĄ I ANAPILĮ 3 val. p.p. nuo LIETUVIŲ NAMŲ ir nuo Pensininkų Namų VILNIUS MANOR.

Atgal autobusai išvažiuos 7 val. vakaro.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATGAVIMO SUKAKTĮ - VASARIO 16-tąją skautai švęs vasario 9 d. Prisikėlimo Parapijos patalpose.

PRISIKĖLIMO PARAPIJA praneša, kad jau dabar nuomojamos salės 1987- tiems metams. Prašoma salę užsisakyti iki VASARIO mėnesio PABAIGOS. Po to patalpos bus nuomojamos kita- taučiams.

MAŽLIETUVIŲ rengiamas TRADICINIS ŠIUPINYS vyks vasario mėn. 11 d., 7 val. v. Prisikėlimo Parapijoje. Programą atliks Vyrų Choras ARAS.

IŠGANYTOJO - LIETUVIŲ EVANGELIKŲ - PARAPIJOS TARYBA pasiskirstė pareigomis: p-kas - W. Drešeris, vicep-kas: G. Šernas ir E. Steponas, ižd. - J. Novog, sekr. - V. Norvaišienė ir M. Damba- rienė, ūkvedžiai - A. Pamataitis ir E. Varden, socialiniams reikalams - J. Šturmienė, jaunimo reikalams - A. Šernaitė, D. L. C. - J. Pamataitytė, prie- vaizda - E. Šturmienė.

VASARIO 15 d. VLIKo vicepirmininkas inž. L. Gri- nius duos pranešimą apie VLIKo politinę veiklą praityje ir artimoje ateityje Lietuvių Namuose. 3 val. p.p. Įėjimas nemokamas. Po pranešimo bus at- sakyta į klausimus. Kvie- čiami visi dalyvauti.

Savaitraštis "Nepriklausoma Lietuva" pasiekia To- ronto Lietuvių Namus jau penktadienio vakare. Norin- tieji jį gauti, gali kreiptis į Vyt. Kulnį.

Dr. Lily MUNRO, Piliety- bės ir Kultūros ministerė, atsiuntusi Naujųjų Metų sveikinimą "NL", prisiminė savo atsilankymą į sukaktu- vinį Spaudos Vakarą ir lietu- vių šiltą jos sutikimą.

ŽIŽYS Tomas, buvusių montrealiečių Marytės ir Vacio Žižių sūnus teisnin- kas nuo 1982 m. dirba Onta- rio liberalų partijos centre, dabartinio provincijos premjero David Peterson'o pagalbininkų eilėse. Jis pa- ruošia atitinkamas informa- cijas, tirdamas opozicijos galimusėjimus.

Apie D. Peterson'o paga- bininkus buvo atspausdintas išsamus straipsnis š. m. sausio mėn. 6 d. "The To- ronto Star" laikraštyje.

GRAŽUS MINĖJIMAS

TORONTO PABALTIEČIŲ KARIŲ-VETERANŲ draugiš- ko bendradarbiavimo 20-čio sukakties minėjimas įvyko š. m. sausio mėn. 25 d. To- ronto Estų Namuose, 958 Broadview Ave.

Prieš 20 metų, 1966 m. sausio mėn. 15 d., estų Ka- rių-Veteranų Sąjungos To- ronto skyrius, latvių Vete- ranų organizacija "Daugavas Vanagi" ir Toronto VI. PŪT- VIO Šaulių Kuopa, siekdami suderinti šių organizacijų bendrą veiklą, dalyvaujant Baltijos valstybių konsulams ir 400 asmenų-svečių, iš- kilmingai pasirašė "DRAU- GIŠKO BENDRADARBIAVI- MO DEKLARACIJĄ".

Šioje deklaracijoje pa- brėžiamas visų trijų orga- nizacijų bendras tikslas - užmegsti draugiškumo ir i- deologinio tarpusavio bend- radarbiavimo ryšius, kad sustiprintų bendrą frontą kovoje už pavergtų Baltijos kraštų išlaisvinimą. Be to, kad teiktų vieni kitiems pa- ramą, palaikyti gražias tau- tinės kultūros tradicijas ir kartu tęsti kovą prieš bend- rą Baltijos tautų okupantą, i- ki Estiją, Latviją ir Lietuvą bus išlaisvintos ir galės už- imti priderančią joms vietą laisvų pasaulio tautų tarpe.

Šiame minėjime pagrin- dinę kalbą pasakė ir visus pasveikino Estijos Genera- linis Konsulas Kanadoi I. Heinsoo. Jis perskaitė prieš 20 metų pasirašytą "Drau- giško Bendradarbiavimo Deklaracijos" tekstą ir pri- statė šio akto signatarus. Šiame minėjime dalyvav- keturi: lietuvių - St. Jokubai- tis, estų - A. Tooming ir latvių - O. Perro ir I. Zam- lovskis.

Kanados Baltiečių Karių - Veteranų Lygos ir "VIL- NIAUS" Šaulių Rinktinės Ka- nadoje bei visų signatarų vardu, visus šio minėjimo dalyvius pasveikino minėtų organizacijų pirmininkas St. Jokubaitis. Buvo gauta svei- kinimų raštu, kurių tarpe ir Lietuvos Generalinio Kon- sulo dr. Jono Žmuidzino.

Meninę programą atliko visų trijų tautybių meniniai vienetai: lietuvių mergaičių ketvertukas "SUTARTINĖ", latvių vyrų choras ir estų solistė.

Minėjime su tautinėm ir savo padalinių vėliavomis dalyvavo visų trijų Baltijos tautybių Toronte kariai ir šauliai. Minėjimas baigtas Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnais. Dalyvavo apie 300 asmenų. Dalyvis

Lietuvių Namų Žinios

VASARIO 23 d., sekma- dienį, 2:30 val. p.p., Lietuvių Namuose Zita Bersė- naitė B.A.A., skaityspa- skaitą "MAISTAS ir SVEI- KATA". Bus rodomos skaid- rės ir atsakoma į klausimus apie maisto reikšmę sveika- tos išlaikymui. Visi kvie- čiami dalyvauti. Įėjimas ne- mokamas.

Rengia LN Kultūrinė Ko- misija ir Vyrų Būrelis.

VASARIO 1 d., šeštadienį Lietuvių Namuose vyko tau- tinių šokių Ansamblio AT- ŽALYNAS surengtas "Monte Carlo" šokių Vakarai. Veikė casino. ATŽALYNAS at- liko programą, vyko šokiai. Ypač gausiai dalyvavo jauni- mas, kuris nepabūgo tą va- karą vykusios nepaprastai didelės sniego pūgos.

ATŽALYNAS šiais metais vyksta į V a n c o u v e r i, kur atstovaus lietuvių EX- PO-86. Vakarą pelnas skir- tas šios kelionės išlaidoms padengti.

ŠIAULIEČIŲ SAMBŪRIO metinis susirinkimas įvy- ko LN vasario 2 d. Svarsty- ta ateities veikla ir numaty- ta šiais metais rengti ŠIAU- LIEČIŲ SUVAŽIAVIMĄ Lie- tuvių Namų Poilsio Stovyk- los metu Tėvų Pranciškonų vasarvietėje. Stovykla vyks RUGPJŪČIO 9-17 d.

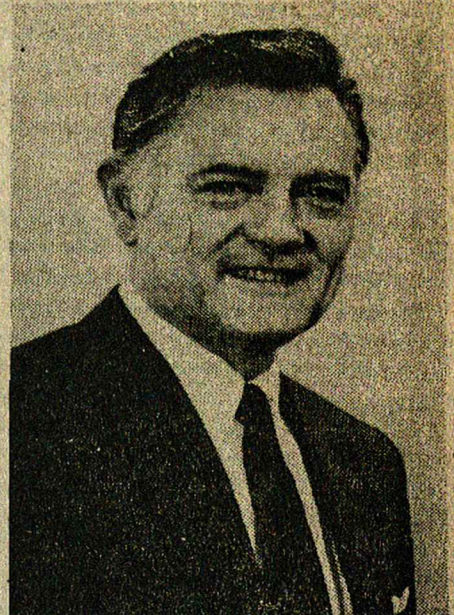
Metiniame susirinkime perrinkta buvusi Valdyba.

LN Socialinių Reikalų Sek- cija VASARIO 12 d., penktadienį, 7 val. v. kviečia pasi- tarimą ligonių lankymo rei- kalais.

Pranešimą padarys socia- linių reikalų tarnautojas R. JUODIS,

Galintieji prisidėti prie ligonių lankymo ar kokių ki- tokiu būdu, kviečiami daly- vauti šiame posėdyje.

Negalintieji dalyvauti, bet norintieji ateityje dalyvauti, susirikiškite su Vytautu KUL- NIU tel: 769-1266 arba Jonu DAMBARU tel: 536-1433.

Inž. Valdas ADAMKUS

Š. m. KOVO 2 d., sekma- dienį LN-se ruošiamas sim- poziumas tema "SPORTO REIKŠMĖ JAUNIMO LIETU- VIŠKUMO UGDYME". Šiuo metu simpoziume sutiko dalyvauti inž. R. SONDA, dr. R. PETRAUSKAS ir inž. V. ADAMKUS iš Chicagos.

Inž. Valdas A d a m k u s yra Vidurio Amerikos Gam- tos Apsaugos Administraci- jos direktorius. Buvęs ŠAL- FASS Valdybos pirmininkas ir nuo jaunystės dienų dir- bantis lietuvių sporto srity- je.

Šį simpoziumą rengia LN Kultūrinė Komisija.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS KANADOJE 1985 m. APYSKAITA

PAJAMOS:	1985 m.	1984 m.
1. Toronto apylinkė	\$ 30.000	\$ 26.000
2. Hamiltono "	5.000	4.800
3. Montrealio "	4.500	2.300
4. Delhi-Tillsonburg ap.	1.500	1.400
5. St. Catharines ap.	1.768	2.458
6. Wasaga-Stayner ap.	1.557	1.342
7. Sudbury . ap.	758	1.000
8. Calgary "	517	380
9. Londono "	640	700
10. Oakville "	546	500
11. Wellando "	643	674
12. West-Lorne-Rodney ap.	365	370
13. Vancouver ap.	380	365
14. Winniepego "	466	410
15. Windsor "	480	700
16. Timmins "	155	90
17. Ottawa "	465	465
18. Sault St. Marie ap.	493	587
19. Sarnia-Kitchener ap.	75	75
20. Bronius Bačiūnas, Simcoe	65.000	
21. Atskiri asmenys	1.865	1.495
22. Organizacijos	2.165	
23. Už knygą "Lietuva ir VLIK-as" I. 230		
24. Palūkanos iš bankų	1.598,19	1.280,12
25. Testamentiniai palikimai	3.010,09	6.202,45
26. Mirusiųjų atminimui	2.989,92	
Viso:	124.166,20	56.640,37
Likutis 1984 m.	9.983,90	6.247,21
BALANSAS:	134.150,10	62.887,58

IŠLAIDOS:	1985 m.
1. Spaudos išlaidos	\$ 560.65
2. Raštinės ir telefono išl.	595.21
3. Kelionės išlaidos	758.80
4. Įvairios "	205.
5. Perkėlimas į Toronto Apylinkę	815.
6. Įteikta Tautos Fondui VLIKo Seime	100.000.05
VISO 1985 m.	102.934.71
1985 m. likutis	31.215.39
Balansas:	134.150.10

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje
E. Smilgis, A. Firavičius,
Iždininkas Pirmininkas

Tautos Fondo Priežiūros Komitetas, patikrinęs T. Fondo Atstovybės Kanadoje kasos knygą ir bankų sąskai- tas, rado, kad visi įrašai turi pateisinamuosius dokumen- tus ir 1985 m. apyskaitos balansas bei likutis \$31.215,39 atitinka kasos bei bankų sąskaitas.

L. Girinis-Norvaiša,
L. Novogrodskienė-Balsienė
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

SOLD
X. DE LIMA
REALTY INC.
1280 Dundas St. W.
Tor.

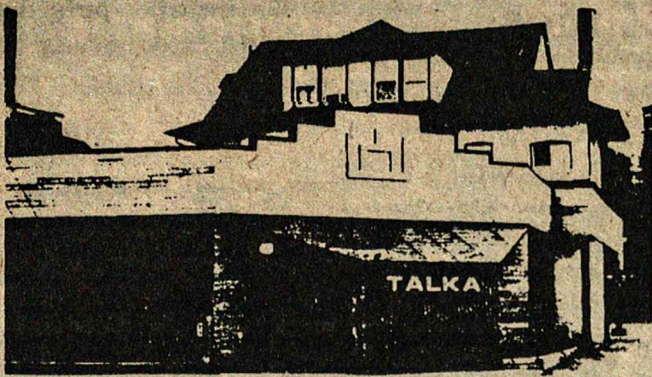
Birutė Grigaitytė-Spudienė
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas St. West.
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Ištaigos Tel.: 535-2500
Namų Tel.: 445-9469

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 5 %
santaukas 6 %
kasd. palūkan. už sant. 5½%
term. indėlius 1 m. 9 %
term. indėlius 3 m. 10 %
reg. pensijų fondo 7½%
90 dienų indėlius 8 %
(minimum \$ 5.000)
Reg. pensijų 1 m. ... 9 %

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask... 10 %
asmenines paskolas 12 %
Nemokamas pilnas čekių
patarnavimas
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaupų
dydį iki \$ 2.000.
Nemokama asm. paskolų
drauda iki \$ 10.000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. r. iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v.r. iki 12 val. r.

Liepos ir Rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

Sol. Gina Čapkaušienė kolegu tarpe, Montrealyje

visi dainininkai programoje dainavo veltui, pagerbdami savąją Operą. Salė buvo pilna lankytojų— 1.200.

Lietuvių Operos Chôre dalyvauja ir 1 japonas, keli amerikiečiai iš Chicago Lyric Opera sąstato, kelios lenkaitės, buvusios Alice Stevens mokinės. Chorą sudaro 52 asmenys.

Šiame puikiam koncerte dalyvavo sol.: Eglė Rukštelytė—Sundstrom, Margarita Momkienė, Aldona Stempuzienė, Dana Stankaitytė, Jonas Vaznelis, Gina Čapkaušienė, Darrell Rowader, Algirdas Brazis. Duetuose ir grupėje su choru — Vaclovas Momkus, Gražina Stauskas, Aldona Buntinaitė, Diane Busko, Bronius Maciukevičius.

Dirigavo — Arūnas Kaminskas. Akomponavo Robertas Mockus. Chormeisteriai — Audronė Gaiziūnienė ir Alfonsas Gečas.

Buvo padainuotos ištraukos iš 17-kos operų ir A. Dvoržako "Naujojo Pasaulio" Simfonijos.

Lietuvių Operos Valdybą sudaro: Vytautas Radžius — p-kas, Vaclovas Momkus — vicep-kas, Eglė Rukštelytė — Sundstrom — vicep-kė, Jurgis Vidžiūnas — vicep-kas, Valerija Žadeikienė — sekretorė, Algirdas Putrius — išdėininkas ir Valdybos narys specialioms reikalams — Leonas Bildušas.

Revizijos Komisiją sudaro Jonas Mockaitis — pirmininkas, Zenonas Paškus — vicep-kas ir sekretorė Jonė Bobinienė.

Koncertas visiems paliko neužmirštamą įspūdį ir publika kėlė ilgas ovacijas mūsų dainininkams, muzikams ir Operos puoselėtojams.

Po koncerto Jaunimo Centre įvyko vaičiės — vakariėnė koncerto atlikėjams. Vakariėnė aukojė buv. Operos solistas Stasys Baras su poniu ir dr. A. Razma su poniu.

PIRMIEJI LIETUVIAI CHICAGOJE

Pirmieji lietuviai Chicagoje apsigyveno 1870 m., 1884 m. jau jie turėjo lietuvių draugiją Šv. Jurgio vardu. Daug lietuvių Chicagon priviliojo rengiama pasaulinė paroda 1893 m. Visi atvažiavo tikėdamiesi gauti darbą.

"Birutės" mišrus choras Chicagoje daug pasidarbovo meno srityje dainomis ir muzikinių veikalių pastatymu. Choro organizavime ir vedime daug pasidarbovo Mikas Petrauskas, B.K. Balutis, dr. K. Kasputis, St. Šimkus, A. Pocius ir kiti.

(Iš "Amerika ir Amerikos lietuvių")

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. — 12 v.p.p.

Members of "Better Business" Bureau

PATARNAVIMAS — GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelionių reikalais bet

kur pasaulyje skambinti:

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont,
M6P 1A5

TEL.: 533-3531

Ottawa

PAGERBDAMI MIRUSĮJĮ AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI

Atsisveikindami su dr. VINCU KUBILIUMI, draugai ir artimieji giminės aukoją Kanados Lietuvių Fondui: J. A. Zubrickai — \$30; K. B. Vilčinskai — \$25; po \$20. — J. D. Daniai, K. L. B. Ottawos Apylinkė; po \$10. — J. A. Buivyčiai, A. S. Danaičiai, K. Gudžiūnas, J. A. Morkūnai, A. K. Poviloniai, A. Šimanskienė; kun. dr. V. Skilandžiūnas — \$5.

K. L. Fondas užjaučia pasilikusią šeimą ir dėkoja aukojusiems.
K. L. F.

KINGSTON

BAIGIAMA PARUOŠTI NAUJAUSIA LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO LEIDŽIAMA KNYGA "LITHUANIAN SASHES"

Dailininkų Anastazijos ir Antano TAMOŠAIČIŲ Sodyboje vyksta labai intensyvus darbas, leidžiant mūsų tautodailės III-ąją knygą — LITHUANIAN SASHES. Ji bus tokio paties formato, kaip "LITHUANIAN NATIONAL COSTUME" — A. ir A. Tamošaičių ir "LITHUANIAN EASTER EGGS" — A. Tamošaičio. Pirmoji išleista 1979 m., antrą — 1982 m.

Naujausios knygos paruošta spalvotų lentelių iliustracijoms apie 50. Kiekviena lentelė turi nuo 3-5 juostų pavyzdžių. Nespalvotų iliustracijų bei nuotraukų yra 600-700. Juostų pavyzdžiai yra panaudoti iš įvairių rinkinių, pavienių asmenų Kanadoje ir Amerikoje, įvairių muziejų, asmeninių kolekcijų ir pačių dail. Anastazijos ir Antano Tamošaičių kolekcijos. Seniausios juostos pavyzdys yra iš 10-tojo šimtmečio: vilnonė, žemaitiška, trijų spalvų.

TAUTODAILĖS INSTITUTAS kaupia nepaprastos reikšmės dokumentacinę medžiagą, liečiančią mūsų tautodailę. Įvairias informacijas galima gauti rašant Lietuvių Tautodailės Institutui, Mr. L. Balsiui, 1573 Bloor str. West, TORONTO, Ont. M6P 1A6.

chicago

LIETUVIŲ OPERA ATŠVENTĖ PUIKIU KONCERTU SAVO 30 — TIES METŲ VEIKLOS JUBILIEJŲ

Lietuvių Operos koncertas vyko Marijos Mokyklos Auditorijoje š. m. sausio mėn. 19 d., Chicagoje.

Koncertas pasižymėjo nepaprastu įvairumu, nes dalyvavo įvairiame sąstate Operos Choras ir mūsų pirmiausias solistas, kurie taip pat atliko duetų, kvartetų įvairių operų arijas, šalia solinių pasirodymų. Pažymėtina, kad

Dino

VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAUDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-906 AVENUE, LaSalle

365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle

365-7146

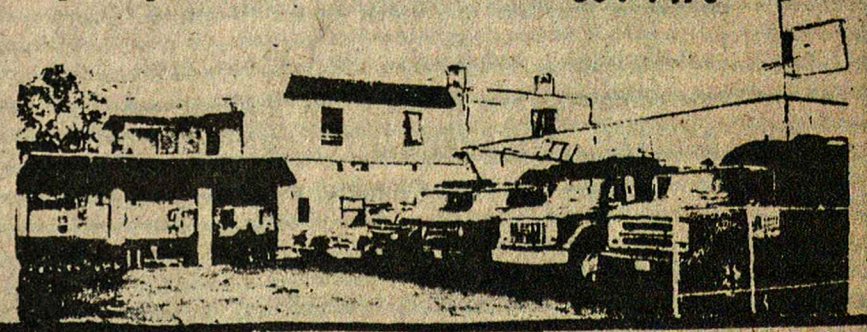
2955 ALLARD, Ville Emard

766-2667

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausios patarėjos ir darbo atlikėjas stogodengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av

Chateauguy, Verdun, Que.,

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS HOBLYČIOS

montreal

MIRUSIEJI:

• PARE (VALENČIUNAITĖ) Margarita, 68 m., mirė savo namuose vasario mėn. 1 d.

Liko vyras Roger, seserys A. Gaurienė ir O. Macejūnienė, brolis Petras.

Palaidota iš AV bažnyčios Notre Dame des Neiges kapinėse.

Užuoja artimiesiems.

• VASARIO 10 d. sueina 17 metų nuo Steigiamojo Seimo atstovo, visuomenininko, žurnalisto, ilgamečio "Nepriklausomos Lietuvos" redaktoriaus, JONO KARDELIO mirties.

• VASARIO 16 MINĖJIMO paskutiniame posėdyje nutarta iškilmingas pamaldas laikyti šiemet vienoje lietuvių bažnyčioje - Šv. Kazimiero.

Prašoma į tai atkreipti dėmesį. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis.

• UŽGAVĖNIŲ PIETŲS "Rūtos" Klube vyks antradienį, vasario 11 d.,

• PAZNOKAIČIAI, Ieva ir Juozas, savo 72-jų metų vedybinę sukaktį švenčia Sėnelių Globos Namuose.

• Audronės (Aneliūnaitės) ir John PRENOVOST sūnus Devon - Vytas buvo pakrikštytas AV bažnyčioje. Krikšto tėvai - Dana Aneliūnaitė ir Paul Prenovost.

• Pirmajai Komunijai vaikai registruojami ir ruošiami Sėselės Palmyros. Registruoti tel: 766-9397.

• Lietuviškos Šv. KAZIMIERO bažnyčios ženklai, planuojama prie šoninių altorių patalpinti po lietuvišką koplytėlę.

• "PAVASARIS" - Montrealio Mergaičių Choras kviečiamas į Los Angeles atlikti meninę programą per Lietuvių Dienas birželio 22 dieną.

Pajamoms kelionei sukelti "PAVASARIS" rengia KONCERTĄ kovo mėn. 9 d. Aušros Vartų Parapijos salėje.

REIKALINGI TAUTINIAI RŪBAI

KAS GALĖTŲ PARDOUTI MOTERIŠKUS TAUTINIUS RŪBUS DVIEM MERGAITĖM: 12 ir 16 METŲ, AR DIDESNIUS, SKAMBINTI Tel. 656-0615 B. Bulka.

Dr. J. MALISKA

D. D. S.

DANTŲ GYDYTOJAS - CHIRURGAS
1410 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.

Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 761-4675

Dr. Philip Stulginski

D. D. S.

Dantų gydytojas - chirurgas
8806 Centre, coin corner 45e ave.
suite 209. 364-4658

Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.
Šeštadieniais: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.
Sekmadieniais: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.
GREITAS, NEKAINUJANTIS PRISTATYMAS
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4924

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

5 Place Ville Marie, Suite 1220
Montreal, P.Q. H3B 2G2
Tel: (514) 871-1430

LIETUVOS

NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO 68 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

vyks š.m. VASARIO 16 d. SEKMADIENI

11 val. - iškilmingos pamaldos visiems Šv. KAZIMIERO bažnyčioje

3 val. p.p. MINĖJIMO AKTAS - KONCERTAS

VERDUN CATHOLIC HIGH SCHOOL SALĖJE

6100 Champlain Blvd., Verdun,

PROGRAMOJE: Prelegentas - dr. HENRIKAS NAGYS

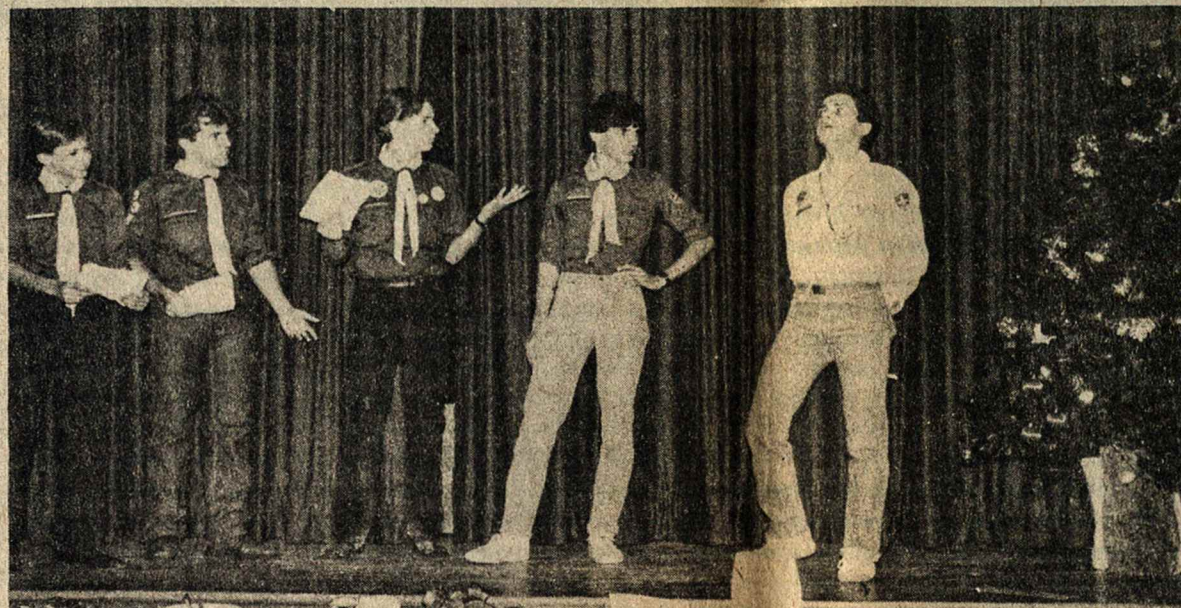
MENINĖ PROGRAMĄ koordinuoja muz. Aleksandras STANKEVIČIUS

DALYVAUJA: sol. A. KEBLYS, "Gintaro" Ansamblis, visi Montrealio chorai
ir dainos vienetai, Šeštadieninės Mokyklos mokiniai.
Diriguoja ir akompanuoja Tėv. MILOX, A. STANKEVIČIUS, M.
RUFFO, I. TARK, V. LUKOŠEVIČIŪTĖ

KVIEČIAME VISUS LIETUVIUS IR ORGANIZACIJAS GAUSIAI DALYVAUTI

PAMALDOSE IR MINĖJIME SU VĖLIAVOMIS

KLB MONTREALIO APYLINKĖS VALDYBA

Montrealio skautai atlieka programą Skautų Kūčiose AV Parapijos salėje, 1985 m.
Nuotr. R. Otto

RĖMĖJŲ PRENUMERATŲ ATSIUNTĖ:

P. Tekutis, M. Satkevičius, B. Bijūnas (už 2 metus), A. Blauzdžiūnas, K. Žebrauskas, J. Mockaitis, S. Vasiliauskienė, Mrs. M. Smith, J. Malcuvienė, P. Venčionas, P. Dapkus, V. Kongelis, G. Gedvilienė, L. Grinius, E. Švėgždienė, kun. dr. V. Skilandžiūnas, O. Šarūnienė.

Atsiuntė RĖMĖJO PRENUMERATŲ ir PRIDĖJO AUKĄ: O. Girdžius - \$10; A. Petrašiūnas (prenumeratą už 2 metus) ir \$5.

Atsiuntė PRENUMERATŲ ir PRIDĖJO AUKĄ: M. Pužauskienė - \$15; po \$10, - V. Stankevičienė, G. Kudžmienė.

Atsiuntė AUKĄ: K. Vilkonis - \$10.37; M. ir M. Grinkai - \$50.

DOVANOJO ŠĖRUS:

Vyt. Kudžma - 6; J. Kęsgailienė - 1.

VISIEMS - nuoširdžiausias AČIŲ.

"NL"

AUKOS TAUTOS FONDUI MONTREALYJE 1986 m.

Į išsiuntintus Tautos Fondo laiškus, sekančiai atsiliepė:

L. Šimonėlis - \$25; A. Martinaitienė - \$25; Z. Lapinas - \$20; P. Verykis, Stasio Reut'o mirties metines prisimenant - \$500; H. P. Gerhards - \$20; J. Žitkus - \$10; K. Duda - \$25; F. Skruibis - \$10; K. Baltuškevičius - \$20; A. Keblys - \$10; J. Paškevičius - \$50; J. Dalmotas - \$20; A. Pavilaniš - \$25; V. Sabalys - \$25; S. J. Verbylai - \$50.

VISIEMS aukojusiems nuoširdžiai dėkojame ir laukiame atsiliepiant kitų.

Tautos Fondo Atstovybė
Montrealyje

(Prašome "NL" numerįje TF aukojusių sąrašo data turėjo būti 1986 m.).

**TONY
PHOTO
STUDIO**

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYŠ, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496

LITAS

**MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA**

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS min. \$ 1,000.00
1 metų 9 1/4 %
TERMINUOTUS INDĖLIUS
1 metų 8 3/4 %
180 d. - 364 d. 8 1/2 %
120 d. - 179 d. 8 1/4 %
60 d. - 119 d. 8 %
30 d. - 59 d. 7 3/4 %
TRUMPALAIKIUS INDĖLIUS
už \$20,000 ar daugiau
TAUPOMOSIOS SĄSKAITOS
specialios 6.25 %
su draudimu 6 %
Kasdieninės 5.75 %
ČEKIŲ SĄSKAITAS 5 %

DUODA

PASKOLAS:

NEKILNOJAMO
TURTO IR
ASMENINĖS
PASKOLOS
MIRTIES
ATVEJU
DRAUDŽIAMOS
IKI \$10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve 3907 A Rosemont
Pirm. Antradien. Treč. 9:00 - 3:00
Ketvirtadieniais 12:00 - 8:00
Penktadieniais 10:00 - 6:00
Sėkmadieniais nuo SPALIO 15 iki GEGUŽES 15 d. abiejose
parapijos salėse dirbama nuo 10:30 - 12:30 v. d.

LITAS

**MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA**

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

**RRSP
9 1/2 %**

TAUPYKIT
ATEIČIAI,
MAŽINKIT
TAKSUS.

PENSIJŲ PLANO, RRSP TERMINAS UŽ 1985 m.
BAIGIASI VASARIO 28 d., 1986.

SMULKESNĖ INFORMACIJA TEL: 766-1891

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ •
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilio
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

MEMBER

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas
PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482-0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ

REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

Maurice Kaplan

Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

Didelis pasirinkimas gatavių paltų
Vasaros laikui saugojimas (Storage)
Taisa ir remonto darbai
Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646